

Voorjaarsnota 2024

Versie 14 mei 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding.....	3
I. Stand van zaken doelstellingen.....	6
II. Ontwikkelingen per programma	29
1. Ruimtelijk domein	30
2. Openbaar domein.....	31
3. Sociaal domein	34
4. Bestuur	39
5. Algemene dekkingsmiddelen	39
6. Overhead	41
7. Vennootschapsbelasting	43
8. Onvoorzien	44
9. Reserves.....	45
III. Begroting 2023-2026	46
IV. Stand van zaken kredieten	49
V. Kaders voor de begroting 2024.....	52
VI. Bijlagen	54
1. Uitvoeringsinformatie 2023-2026	55
2. Lijst met afkortingen	59
COLOFON	60

Inleiding

Zoals jaarlijks vormt ook dit jaar de voorjaarsnota de aanloop naar de begroting. De wens van de raad om vooruitlopend op besluiten over de ravijnjaren in het gemeentefonds met een structureel sluitende meerjarenbegroting 2025 te komen betekent een forse uitdaging.

Deze uitdaging werd vergroot door de verder oplopende kosten in het sociaal domein, waarbij tevens bleek dat verwachte hogere incidentele lasten toch een meer structureel karakter hadden.

Deze uitdaging noopt tot het maken van keuzes. In de voorliggende voorjaarsnota wordt een aantal maatregelen voorgesteld. Een aantal van deze maatregelen vergen een aanzienlijke voorbereidings-tijd. Gezien het feit dat de ravijnjaren in 2026 starten is er voldoende voorbereidingstijd. Bij de keuzes die gemaakt zijn behoren het onderzoeken van het afstoten van het zwembad en daarmee het schoolzwemmen en het muziekonderwijs. Tevens is de realisatie van de sporthal 1 jaar doorgescho-ven.

Daarnaast zijn er ook in het sociale domein maatregelen genomen zoals waarbij mogelijk gebruik maken van de mogelijkheden die de wet langdurige zorg biedt, het kritisch bekijken van de indicatie-stelling en het terugbrengen van de lokale inkoop. Daarnaast is de keuze gemaakt voor het uitgangspunt van grote soberheid bij het opstellen van de onderhoudsplannen. Er is bewust voor gekozen om het op orde brengen van de basis in onze gemeente te ontzien.

Met het opstellen van deze voorjaarsnota zetten wij een eerste stap op de weg naar een sluitende meerjarenbegroting 2025. Het tekort van € 1,2 mln. in 2027 wordt teruggebracht naar € 0,5 mln.

In de meerjarenbegroting 2025 zullen een aantal scenario's worden uitgewerkt. In deze voorjaarsno-ta worden de belangrijkste bouwstenen voor het worst-case scenario aangedragen. Het onderzoeken van het afstoten van het zwembad en daarmee het schoolzwemmen alsmede het stopzetten van het financieren van het muziekonderwijs maken deel uit van dit worst-case scenario. Dit scenario is af-hankelijk van financiële ontwikkelingen die nog niet duidelijk zijn.

Het was mogelijk geweest om de voorjaarsnota meerjarig sluitend te maken middels het inlopen van in het verleden niet doorgevoerde inflatieverhogingen bij de belastingen en het kostendekkend ma-ken van heffingen. In dit stadium is er voor gekozen om nog niet voor deze lastenverhoging voor onze burgers te kiezen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2025 zal dit opnieuw tezamen met andere (belasting)maatregelen integraal worden afgewogen.

Een aantal ontwikkelingen zullen duidelijk worden alvorens de meerjarenbegroting 2025 opgesteld wordt. Deze ontwikkelingen zijn dus nog niet in deze voorjaarsnota verwerkt. Dit zijn met name de meicirculaire gemeentefonds, en de begrotingen van verbonden partijen. Deze ontwikkelingen zullen natuurlijk tezamen met de inflatie ontwikkeling in de komende begroting worden verwerkt.

Voorjaarsnota 2024

In de VJN wordt per programma de doelstelling en de stand van zaken met betrekking tot de in de begroting genoemde activiteiten weergegeven. Vervolgens wordt een actualisatie gegeven van de begrote baten en lasten per programmaonderdeel > 25.000. Hierbij wordt de onderstaande uitsplitsing gemaakt:

a. Technische correcties

In dit overzicht wordt een aantal administratieve overboekingen met een technisch karakter vermeld die per saldo geen invloed hebben op het saldo van de begroting.

b. Autonome ontwikkelingen

Onder de autonome ontwikkelingen worden de effecten opgenomen van onder meer wet- en regelgeving en onvermijdelijke ontwikkelingen van bestaand beleid.

c. Nieuw beleid

Ook worden begrotingswijzigingen voorgesteld die betrekking hebben op nieuw te voeren beleid.

d. Bezuinigingen

Hieronder worden de voorgestelde bezuinigingen opgenomen.

Samenvattend overzicht

Na verwerking van de wijzigingen voortvloeiende uit de Voorjaarsnota ontstaan onderstaande saldi.

Omschrijving (bedrag x 1.000)	Saldo meerjarenoverzicht mutaties VJN 2024			
	2024	2025	2026	2027
Geraamd resultaat vóór VJN	279	2406	-316	-1243
Effecten jaarrekening 2022	-	-	-	-
Technische correcties	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	669-	1.644-	1.407-	356-
Nieuw beleid	122-	107-	107-	107-
Bezuinigingen	668	359	997	1.192
Totaal mutaties VJN	123-	1.391-	516-	729
Geraamd resultaat	156	1.015	832-	513-

Na verwerking van voorgaande mutaties ziet de begroting 2024 meerjarig per programma er als volgt uit:

Prog.	Omschrijving (bedrag x 1.000)	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
1	Ruimtelijk domein	2.112-	4.325-	4.322-	4.049-
2	Openbaar domein	6.333-	6.296-	6.026-	6.145-
3	Sociaal domein	15.881-	15.732-	15.356-	15.352-
4	Bestuur	1.925-	1.906-	1.890-	1.893-
5	Algemene dekkingsmiddelen	36.491	37.469	34.967	35.191
6	Overhead	9.112-	8.792-	8.791-	8.803-
7	Vennootschapsbelasting	2-	2-	2-	2-
8	Onvoorzien	50-	50-	50-	50-
Totaal saldo van baten en lasten		1.075	365	1.470-	1.102-
9	Reserves	919-	649	638	589
Geraamd resultaat		156	1.015	832-	513-

I. Stand van zaken doelstellingen

Ruimtelijk domein

Omschrijving programma

Het programma Ruimtelijk domein richt zich op bouwen en wonen, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie, economie, toerisme, landschap en recreatie, markten, standplaatsen, evenementen.

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke effecten

1. Faciliteren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving waarin iedereen kan wonen, werken, recreëren en verblijven.

Operationele doelstellingen

1. Voldoende betaalbare woningen voor jongeren en ouderen.
2. Werken aan de energietransitie d.m.v. het reduceren van (fossiele) energie en uitbreiden van duurzame opwekking richting 2030.
3. Het toerisme en de recreatie in regionaal verband verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme en focus op spreiding van bezoekers.
4. Zo veel mogelijk tegengaan van veenoxidatie door vernatting van veenbodems. Beoogd resultaat is het afremmen van bodemdaling en de reductie van de uitstoot van broeikasgassen; tot stand brengen van een robuust natuurnetwerk t.b.v. behoud en bevordering van de biodiversiteit; toekomstbestendige en duurzame agrarische bedrijfsmodellen die goed samengaan met voornoemde doelstellingen.
5. Goede landschappelijke inpassing van de nieuwe dijk op Marken en een dijk die wat betreft uiterlijke verschijningsvorm voldoet aan het Kader Ruimtelijke Kwaliteit (KRK) en het Esthetisch Programma van Eisen (EPvE) enerzijds en verbetering van de recreatieve aantrekkingskracht van de dijk anderzijds.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten

Activiteit 1

Wij geven uitvoering aan het Meerjarenprogramma Woningbouw, met plannen voor ca. 2.000 woningen. Hierbij staat centraal het ruimtelijke faciliteren van de projecten met de daarvoor beschikbare en meest doelmatige instrumenten. Daarbij is tevens aandacht voor kansen die zich aandienen voor locaties die niet in het meerjarenprogramma staan. Deze worden per locatie integraal beoordeeld op mogelijkheden en kansen die er zijn.

Activiteit 1: Stand van zaken

Jaarlijks wordt het Meerjarenprogramma Woningbouw geactualiseerd. Recent is de meest recent versie voor 2024 vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de raad. In het programma wordt per project de stand van zaken aangegeven.

Activiteit 2

Conform het coalitie akkoord hanteren wij bij nieuwbouw projecten de volgende verdeling:

- a) 30% sociale huur
- b) 30% betaalbare koop en middenhuur
- c) 40% vrije sector

Activiteit 2: Stand van zaken

In de gesprekken die wij voeren met initiatiefnemers wordt de genoemde verdeling als eis gehanteerd. Voor nieuwe overeenkomsten die het college sluit is deze verdeling het uitgangspunt.

Activiteit 3

Op basis van de in 2023 uitgevoerde locatie analyse en opgestelde businesscases is het streven om zo mogelijk 100 tijdelijke woningen te realiseren, gedurende deze bestuurstermijn.

Activiteit 3: Stand van zaken

Er is tot op heden geen businesscase opgesteld. De locatie analyse heeft plaatsgevonden. In januari heeft er een informatieavond plaatsgevonden. Daarbij zijn de inwoners in de gelegenheid gesteld locaties aan te geven die wellicht een beter alternatief zijn. Deze input wordt betrokken bij het vaststellen van een voorkeurslocatie. De voorkeurslocatie zal in combinatie met een businesscase (op hoofdlijnen) naar verwachting in september/oktober 2024 aan de Raad worden voorgelegd.

Activiteit 4

Op basis van de in 2023 opgestelde woonzorgvisie worden specifieke locaties aangewezen waar alternatieve woonvormen voor ouderen gestimuleerd en gefaciliteerd.

Activiteit 4: Stand van zaken

Op dit moment zijn wij op verschillende locaties met verschillende partijen in gesprek om uitvoering te geven aan de Woonzorgvisie.

Activiteit 5

Continuering van de vastgestelde transitievisie warmte en bijbehorende activiteiten

Activiteit 5: Stand van zaken

In 2023 zijn we gestart met een verkenning naar aardgasvrije oplossingen voor de wijk Markgouw. Het onderzoek spitst zich toe op de kansen voor een warmtenet of individuele warmtepompen. Aan de hand van de uitkomsten wordt gekeken welke warmteoplossing het meest geschikt is voor deze wijk. We blijven het bewonersinitiatief WarmWatergang ondersteunen. Zo onderzoeken wij hoe en of wij als gemeente een financiële bijdrage kunnen geven aan de stichting in de periode dat zij nog geen andere inkomsten hebben. Voor alle woningen in de gemeente richten we ons op isolerende maatregelen als de basis, onder andere door het aanpassen van het bestaande Duurzaamheidsfonds. In samenhang met het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid zullen we met een nadere uitwerking van de startwijken in de Transitievisie Warmte komen, waarin een plan van aanpak wordt geschetst voor de jaren 2024-2026.

Activiteit 6

Continuering van de regionale energie strategie (RES proces), met bijbehorende procesactiviteiten/besluiten.

Activiteit 6: Stand van zaken

In 2024 wordt verder gewerkt aan het beleidskader voor kleine windturbines. Het doel is om het beleidskader, de handreiking voor initiatiefnemers en de concept-beleidsregels nog voor de zomer op te leveren. Hierna kan uw gemeenteraad het beleidskader vaststellen, waarna het proces voortgezet kan worden. Daarnaast verkennen de gemeente, Van der Valk en de lokale energiecoöperaties gezamenlijk de kansen voor het plaatsen van zonnepanelen boven de parkeerplaatsen van het hotel aan de Wagenweg. Ten slotte zal de invulling van het zoekgebied Bukdijk in 2024 actief worden opgepakt. In het lokale beleid stimuleren we de opwek van duurzame energie door meer ruimte te bieden voor zonnepanelen in onze beschermde dorps- en stadsgezichten.

Activiteit 7

Vervolg geven aan het (herzien) duurzaamheidsfonds (met aandacht voor energiearmoede) voor de inwoners conform het coalitieakkoord.

Activiteit 7: Stand van zaken

Het college heeft op 2 april een besluit genomen over de nieuwe opzet van het Duurzaamheidsfonds. De gemeenteraad is hier met een RID en bijgevoegd document over geïnformeerd. De streefdatum van de openstelling in 2024 is 15 mei. De focus van het nieuwe Duurzaamheidsfonds ligt op grote isolatiemaatregelen en het ondersteunen van huishoudens in relatief slecht geïsoleerde woningen.

Activiteit 8

Monitoren van de werking van het convenant groepsrondleiding Marken ten behoeve van evaluatie in 2024.

Activiteit 8: Stand van zaken

De evaluatie van het eerste convenant heeft in oktober 2023 plaatsgevonden. Alle partijen zijn het er over eens om een nieuw convenant te sluiten. Op dit moment zijn de voorbereidingen gaande voor een nieuw convenant. Streefdatum nieuw convenant is 1 juli 2024.

Activiteit 9

Er wordt een registratiesysteem voor particuliere vakantieverhuur ingevoerd.

Activiteit 9: Stand van zaken

Op dit moment zijn wij bezig met de overeenkomsten op te stellen voor de uitvoering van het registratiesysteem. Streefdatum voor invoering is 1 juni 2024.

Activiteit 10

Wij continueren de regionale samenwerking tussen Purmerend, Edam-Volendam, Overgemeenten en Landsmeer. Daarnaast zetten we de regionale samenwerking met Bureau Toerisme Laag Holland (BTLH) voort en zetten we in op een efficiëntere samenwerking tussen de lokale promotie organisaties, BTLH en de samenwerkende gemeenten.

Activiteit 10: Stand van zaken

De regionale samenwerking verloopt zeer goed. We werken met zijn allen hard aan het actieplan en de daarin opgenomen ambities. Bureau Toerisme Laag Holland wordt nog steeds ingezet als regionale promotie organisatie voor de gemeenten in Waterland.

Activiteit 11

Wij zetten in op kansen op het gebied van recreatie en toerisme en sluiten hierbij aan op de agenda van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) toerisme.

Activiteit 11: Stand van zaken

Op dit moment is de MRA-agenda 80% compleet. Verwacht wordt dat voor het zomerreces de MRA-agenda 100% gereed is. We zullen dan weer inzetten op de kansen die de MRA-agenda biedt.

Openbaar domein

Omschrijving programma

Het programma Openbaar domein richt zich op een openbare ruimte die er goed uitziet en een gezonde balans tussen groen en grijs heeft.

In dit programma besteden we aandacht aan groen, infrastructuur, afval, riolering vastgoed en accommodaties.

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke effecten

1. Zorgen voor een veilige, prettige, duurzame en klimaatbewuste leefomgeving en infrastructuur.
2. Zorgen voor een goede dienstverlening voor de inwoners van Waterland.

Operationele doelstellingen

1. Klimaatbewust inrichten en netjes onderhouden van de openbare ruimte met extra aandacht voor verkeer en groen.
2. Mogelijkheden afvalinzameling verschillende afvalstromen uitbreiden.
3. Sport toegankelijk houden voor alle inwoners.
4. Verbeteren bereikbaarheid gemeente.
5. Verbeteren verbinding inwoners met bestuur en organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten

Activiteit 1

Een voorbeeldfunctie vervullen waar het gaat om klimaatbewuste inrichting. Hier is doorlopend aandacht voor bij de inrichting van de openbare ruimte bij nieuwbouwprojecten en bij herinrichting van de bestaande openbare ruimte.

Activiteit 1: Stand van zaken

Er wordt een samenwerkingsovereenkomst getekend om samen met andere gemeentes in de regio Zaanstreek-Waterland verder te werken aan het klimaatbestendig maken van onze regio. Bij het uitvoeren van projecten in de openbare ruimte wordt klimaatadaptatie waar mogelijk en relevant meegenomen.

Voor 2024 staat de realisatie van Fuutstraat op het programma. Hierin wordt rond een speelfort een infiltratie gebied aangelegd, bomen en groen gerealiseerd en een klimaat adaptief regenwaterriool aangelegd. Ook wordt dit jaar gestart met de voorbereiding voor het vervangen van het fietspad in het Groene Hart. Hierbij wordt onderzocht of deze waterbergend kan worden.

Activiteit 2

Bomen planten: 11 voor 10 bosjes. Er worden locaties aangewezen waar ruimte is voor extra aanplant van bomen.

Activiteit 2: Stand van zaken

In het voorjaar en najaar worden er op meerdere locaties bomen geplant. Zo wordt op Hemmeland een inheemse bomenstrook aangebracht.

Activiteit 3

Het openbaar groen in stand houden en waar mogelijk uitbreiden. Hier is doorlopend aandacht voor.

Activiteit 3: Stand van zaken

Hier is continu aandacht voor, dit heeft veel raakvlakken met activiteit 1: klimaatadaptatie. Waar mogelijk wordt bij herinrichting meer groen gerealiseerd.

Activiteit 4

De terugloop van insecten voorkomen. Bij de keuze voor beplanting bij het herplan-ten/herinrichten van plantvakken wordt gekozen voor diversiteit in plantsoorten om zo de terugloop van insecten te voorkomen. Dit heeft doorlopend aandacht.

Activiteit 4: Stand van zaken

Bij beplantingsplannen wordt waar mogelijk gekozen voor planten die insecten aantrekken. Door op geschikte locaties minder te maaien ontstaat ruimte voor inheemse kruiden. We kiezen waar mogelijk voor inheemse (bloeiende) bomen (bijv. Hemmeland), insecten krijgen hierdoor meer voedsel ter beschikking.

Activiteit 5

De openbare ruimte netjes en toegankelijk houden. In de onderhoudsplannen en bij het op-pakken van meldingen is hier doorlopend aandacht voor.

Activiteit 5: Stand van zaken

Doorlopend besteden wij hier aandacht aan.

Activiteit 6

Een rollator- en rolstoelvriendelijke openbare ruimte realiseren. Bij herinrichting van openbare ruimte is hier doorlopend aandacht voor.

Activiteit 6: Stand van zaken

Bij alle projecten/klussen in de openbare ruimte is aandacht toegankelijkheid voor rollator-, rolstoel, kinderwagengebruikers en blinden en slechtziende. We doen dit door:

- *Minder palen in de openbare ruimte te plaatsen;*
- *Erbij palen op te letten dat er minimaal 90cm ruimte is om de paal te passeren;*
- *Verhoogde kruisingsvlakken aan te leggen;*
- *Hellingbanen aan te brengen;*
- *Bij bushaltes gidslijnen aan te brengen;*
- *Bij bushaltes verhoogde instapbanden aan te brengen.*

Activiteit 7

Het groenonderhoud in de kernen optimaliseren, waarbij extra aandacht is voor onkruid in groenvlakken en op bestrating.

Activiteit 7: Stand van zaken

Door meer op kern en wijkniveau aan te sturen willen we de kwaliteit verder verhogen.

Activiteit 8

Verkeersproblematiek in de verschillende kernen helder krijgen samen met de inwoners en de problemen aanpakken. Door middel van de werkgroepen van de raad is een inventarisatie gemaakt van knelpunten. Deze worden uitgewerkt in een voorstel.

Activiteit 8: Stand van zaken

Inventarisatie van de verkeersknelpunten inmiddels gereed. Verbeteringen voor de binnenstad van Monnickendam worden geïntegreerd in het actieplan zwaar verkeer, welke het college op dit moment aan het uitwerken is en mogelijk dit najaar na de raad stuurt. Met de

werkgroep verkeer van Uitdam vinden goede gesprekken plaats en wordt samengewerkt om te komen tot een gedragen verbeterplan verkeersveiligheid.

Activiteit 9

Realistische aanpassingen vanuit de gesprekken met inwoners en ondernemers uitwerken en waar mogelijk uitvoering aan geven. Dit is een doorlopende actie, waar mogelijk maatwerk leveren.

Activiteit 9: Stand van zaken

Doorlopend besteden wij hier aandacht aan.

Activiteit 10

Een haalbaarheidsonderzoek uitvoeren m.b.t. de milieustraat in Katwoude. Dit haalbaarheidsonderzoek wordt in november 2023 ter informatie naar de raad gestuurd.

Activiteit 10: Stand van zaken

In 2023 is op basis van het haalbaarheidsonderzoek het besluit genomen om geen eigen milieustraat te realiseren en hiermee ook het bestemmingsplan niet aan te passen.

Activiteit 11

Aanpassing bestemmingsplan Katwoude i.v.m. plaatsen milieustraat in gang zetten. Het ontwerpbestemmingsplan wordt in september 2023 aan de raad voorgelegd.

Activiteit 11: Stand van zaken

In 2023 is het besluit genomen om geen eigen milieustraat te realiseren en hiermee ook het bestemmingsplan niet aan te passen.

Activiteit 12

De huurovereenkomst Alliantie tijdig beëindigen, eventueel jaarlijks verlengen. Elk jaar wordt bekeken of een verlenging van deze overeenkomst nog mogelijk is binnen de procedure voor de mogelijke realisatie van een milieustraat op het terrein.

Activiteit 12: Stand van zaken

In 2023 is het besluit genomen om geen eigen milieustraat te realiseren en hiermee vervalt de noodzaak om jaarlijks deze huurovereenkomst te beoordelen. Op dit moment wordt het toekomstig gebruik van de desbetreffende gronden nader bezien (tijdelijke woningen, vestiging bedrijven). Nadat hier meer duidelijkheid over is, zal opnieuw de samenhang met het huidige gebruik worden bezien.

Activiteit 13

Het onderzoeken van mogelijkheden om de dienstverlening in alle kernen uit te breiden met een vast punt voor het aanbieden van groen afval en een mobiel punt voor het aanbieden van bijzondere afvalstromen (o.a. klein chemisch afval en kleine huishoudelijke apparaten).

Activiteit 13: Stand van zaken

In Q2 van 2024 wordt gestart met kleine inzamelpunten in de kernen.

Activiteit 14

Stimuleren van multifunctioneel gebruik van de sportvoorzieningen.

Activiteit 14: Stand van zaken

Voor zover dit binnen de opdracht van Team Sportservice past wordt er gestuurd op multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen. In het nieuw op te stellen sportbeleidsplan / sportaccommodatiebeleidsplan wordt een multifunctioneler gebruik van sportvoorzieningen meegenomen.

Activiteit 15

Een duurzame sporthal bouwen die voldoet aan de normen voor spelen van volwaardige competitie. Dit proces is in voorbereidende fase.

Activiteit 15: Stand van zaken

In 2024 worden alle noodzakelijke werkzaamheden verricht en overleggen gevoerd ter voorbereiding op de omgevingsplanprocedure (voorheen bestemmingsplan).

Activiteit 16

Bij de ontwikkeling van de sporthal worden de bewoners betrokken. Er zijn meerdere informatiebijeenkomsten geweest.

Activiteit 16: Stand van zaken

Alle belanghebbenden worden in het proces meegenomen op de juiste momenten. De wijze van participatie wordt in 2024 nader onderzocht en uitgewerkt.

Activiteit 17

Ontsluiting sporthal via de Pierebaan realiseren. Dit wordt meegenomen in de uitwerking van de plannen voor de realisatie van een duurzame sporthal.

Activiteit 17: Stand van zaken

In alle modellen en studies is de Pierebaan als hoofdontsluiting gehanteerd.

Activiteit 18

De fysieke, digitale en telefonische bereikbaarheid verbeteren. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de dienstverlening, hierin worden ook verbetervoorstellen voor de bereikbaarheid gedaan.

Activiteit 18: Stand van zaken

Het onderzoek naar de dienstverlening wordt meegenomen in het project Klantenreizen. Dit project start in Q2 en loopt tot eind 2025. De uitkomsten van dit onderzoek worden gefaseerd opgeleverd.

Activiteit 19

Kortere responstijden op mail en meldingen realiseren. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de dienstverlening, hierin worden ook verbetervoorstellen voor de bereikbaarheid gedaan.

Activiteit 19: Stand van zaken

Het onderzoek naar de dienstverlening wordt meegenomen in het project Klantenreizen. De uitkomst van dit onderdeel volgt in Q4.

Activiteit 20

De openstelling van het gemeentehuis opnieuw ijkten. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de dienstverlening, hierin worden ook verbetervoorstellen voor de bereikbaarheid gedaan.

Activiteit 20: Stand van zaken

Het onderzoek naar de dienstverlening wordt meegenomen in het project Klantenreizen. De uitkomst van dit onderdeel volgt in Q4.

Activiteit 21

Meer signalen delen via de website. In Q4 2023 wordt de nieuwe website geïmplementeerd. Via de nieuwe website worden meer signalen gedeeld.

Activiteit 21: Stand van zaken

De nieuwe website is gelanceerd en in 2024 wordt hier aandacht aan besteed.

Activiteit 22

Instellen inloopspreekuur college. Sinds februari 2023 is het inloopspreekuur gestart. Dit spreekuur vindt nu tweewekelijks op dinsdag plaats.

Activiteit 22: Stand van zaken

Het inloopspreekuur vindt tweewekelijks plaats en is in Q1 2024 geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt de frequentie aangepast naar eens per maand.

Activiteit 23

De externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie versterken. Hier is doorlopend aandacht voor.

Activiteit 23: Stand van zaken

Binnen de organisatie is een toenemende bewustwording en hiemee versterking van de externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie. Team communicatie, het MT en het bestuur adviseren en coachen de medewerkers hierin. Op deze manier is er binnen de organisatie de juiste aandacht voor de externe oriëntatie.

Sociaal domein

Omschrijving programma

Binnen het programma Sociaal Domein hebben Waterlanders aandacht voor een gezonde levensstijl en ontwikkelen zich tot actieve en weerbare inwoners. Kinderen kunnen veilig, gezond en in geborgenheid opgroeien. De Waterlandse samenleving is inclusief en iedereen kan meedoen. Waterlanders staan samen voor de gemeenschap. Zij ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor de samenleving. Waterlanders wonen zelfstandig of zo thuisnabij als mogelijk is.

Het programma Sociaal Domein richt zich op Jeugd(hulp), Wmo (inclusief vrijwilligerswerk en mantelzorg), Participatie (inclusief arbeidsmarkt), Schuldhulpverlening, (Passend) onderwijs en voorschoolse voorzieningen (VVE), Volksgezondheid (inclusief preventie en handhaving alcohol), Welzijnswerk en voorliggende voorzieningen (inclusief sport en bibliotheek).

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke effecten uitgewerkt in vier pijlers. De pijlers zijn meerjarig.

1. Gezond opgroeien en leven

Waterlanders hebben aandacht voor een gezonde levensstijl en ontwikkelen zich tot actieve en weerbare inwoners. Alle Waterlandse jongeren ontwikkelen zich, op basis van hun eigen talenten en interesses, tot gezonde, betrokken en levenslang bewegende burgers (*actielijn 1: gezonde inwoners en actielijn 2: optimaal opgroeien*).

2. Meedoen

We streven naar een samenleving waarin iedereen meetelt, meedoet en zelfredzaam is. We willen dat Waterlanders hun kansen, talenten en mogelijkheden benutten. We ondersteunen hen hierbij waar nodig. Zij kunnen die ondersteuning makkelijk vinden en ondervinden geen drempels bij het organiseren van hun dagelijks leven. Wij houden daarbij in beeld dat er grenzen zijn aan de mogelijkheden van informele hulp die mantelzorgers en een sociaal netwerk kunnen geven. Ook weten we dat vragen om hulp moeilijk is en inwoners soms zorg mijden. We proberen daarom ook de vraag achter de vraag te zien. En ondersteuning op maat te bieden (*actielijn 3: iedereen doet mee en actielijn 4: ondersteuning op maat*).

3. Samen voor de gemeenschap

We streven naar een gemeente waarin inwoners elkaar kennen en op elkaar terug kunnen vallen. We willen dat Waterlanders elkaar kunnen ondersteunen. We willen ook dat inwoners met elkaar hun omgeving leefbaar houden door verbinding in de kernen. De gemeente Waterland communiceert helder over het sociaal domein. Waterlanders voelen zich gehoord door de gemeente in het sociaal domein (*actielijn 5: leefbare kernen en actielijn 6: gehoord worden*).

4. Kwetsbare inwoners voldoende beschermd

We willen dat Waterlanders zich veilig voelen in de buurt, op school, op hun werk en in hun thuissituatie. Dit betekent dat we overlast en criminaliteit willen voorkomen en aanpakken. En dat wij willen dat inwoners huiselijk geweld, kindermishandeling en oudermishandeling herkennen en hulp vragen. Voor kwetsbare inwoners moet er een plek zijn waar ze zich thuis voelen. Voor ouderen kan dit bijvoorbeeld ook hun eigen (aangepaste) huis zijn. Voor kinderen en jongeren, die niet thuis kunnen wonen, kan het ook een pleeggezin of een beschermde woonvorm zijn. (*Actielijn 7: sociale veiligheid en actielijn 8: een thuis voor kwetsbare inwoners*).

Actielijnen en operationele doelstellingen 2024

Actielijn 1: Gezonde inwoners

In deze actielijn brengen wij de ontwikkelingen rondom het Integraal Zorg Akkoord (IZA) het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) samen met relevante ontwikkelingen uit het Sportakkoord II. We nemen hierin ook de acties mee die al in gang zijn gezet met het Sportakkoord I en het Preventieakkoord.

- 1.a. Vermijdbare valincidenten onder ouderen worden voorkomen.
- 1.b. Inwoners die langdurige mantelzorg bieden, hebben de mogelijkheid om gebruik van respijtzorg.
- 1.c. Inwoners een preventieve aanpak bieden om zowel fysieke als cognitieve vitaliteit te behouden en/of verbeteren.

Actielijn 2: Optimaal opgroeien

In deze actielijn brengen wij de relevante onderdelen uit het Preventieakkoord, de inventarisatie preventie Jeugd (zie hoofdstuk 5) en de Hervormingsagenda Jeugd samen met de laatste ontwikkelingen binnen Passend Onderwijs en Kinderopvang.

- 2.a. Gezinnen met kinderen in de leeftijd van 12 en 23 jaar kunnen gebruik maken van het jongerenwerk voor lichte individuele hulpverlening ter overbrugging of voorkoming van specialistische jeugdhulp.
- 2.b. Kwetsbare gezinnen worden extra ondersteund voor- tijdens en na de geboorte.
- 2.c. Ouders kunnen makkelijk digitale informatie vinden over opgroeien en opvoeden.
- 2.d. Wij bieden kinderen met een (dreigende) achterstand een opvangplek met voorschoolse educatie in Waterland
- 2.e. Wij willen dat kinderen een doorgaande lijn kunnen volgen voorschools-basisschoolvoortgezet onderwijs

Actielijn 3: Iedereen doet mee

In deze actielijn brengen wij in beeld hoe wij de bestaanszekerheid willen handhaven dan wel verbeteren middels het Breed Offensief en de minimaregelingen.

- 3.a. Wij ondersteunen Waterlanders richting bestaanszekerheid door vroegtijdige screening op de financiën.
- 3.b. Onderzoek naar de geschiktheid van de huidige minimaregelingen voor bestaanszekerheid.
- 3.c. Voor Waterlanders is het duidelijk waar zij terecht kunnen met hun (hulp-)vragen over zorg, welzijn, werk en inkomen.

Actielijn 4: Ondersteuning op maat

In deze actielijn werken wij de integrale toegang uit naar de zorg op maat die de gemeente kan bieden vanuit de Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet.

- 4.a. Inwoners met een psychische kwetsbaarheid kunnen zelfstandig blijven wonen met passende ondersteuning thuis.
- 4.b. Intensiever begeleiden van statushouders naar werk en opleiding.
- 4.c. Zorg en ondersteuning wordt zoveel mogelijk gezamenlijk (regionaal) efficiënt ingekocht.
- 4.d. Waterlanders vroegtijdig en middels maatwerk ondersteunen bij financiële problemen.

Actielijn 5: Leefbare kernen

In deze actielijn werken we uit hoe wij samenwerken met partners in de verschillende kernen en welke ondersteuningsmogelijkheden wij daarbij kunnen bieden.

- 5.a. Waterlanders kunnen makkelijk informatie vinden over het complete cultuur- en welzijnsaanbod.
- 5.b. We herijken onze samenwerking met de dorpshuizen op het gebied van het sociaal-cultureel werk.

Actielijn 6: Gehoord worden

In deze actielijn werken wij uit hoe wij inwoners structureel willen betrekken bij het ontwikkelen van beleid en de uitvoering daarvan. Wij willen gebruik maken van de ervaringsdeskundigheid van onze inwoners.

- 6.a. We onderzoeken manieren van inspraak voor inwoners.
- 6.b. We gebruiken feedback van inwoners om onze dienstverlening te verbeteren.
- 6.c. De expertise van de adviesraad sociaal domein benutten wij bij het opstellen van beleid.
- 6.d. We communiceren met onze inwoners op taalniveau B1.

Actielijn 7: Sociale veiligheid

In deze actielijn gaan wij onder andere in op de ontwikkelingen in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

- 7.a. Wij experimenteren met een nieuwe werkwijze voor inwoners van 0-100 waarbij er sprake is van onveiligheid in huiselijke kring in de Proeftuin Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming.
- 7.b. We zorgen voor een goed lokaal opleidingsplan en intern protocol in het kader van het Kwaliteitskader Sociaal Domein, welke landelijk herijkt wordt. Daarnaast werken we regionaal goed samen met betrekking tot het onderwerp Huiselijk Geweld.
- 7.c. In 2024 implementeren we, afhankelijk van wetgeving, de WAMS (Wet aanpak eenvoudige problematiek sociaal domein), met als doel om knelpunten bij uitwisselen van persoonsgegevens weg te nemen in complexe problematiek.

Actielijn 8: Een thuis voor kwetsbare inwoners

In deze actielijn brengen wij de ontwikkelingen rondom wonen en zorg samen voor specifieke doelgroepen. We denken daarbij aan regionale plannen rondom het Integraal Zorg Akkoord en de verplichte regionale Woonzorg visie en het convenant Beschermd Wonen. Daarnaast hangt deze actielijn ook samen met de lokale Woon zorg visie en de doorontwikkeling van Beschermd Thuis. Voor de jeugd werken we in Noord-Holland samen aan een Thuis voor Noordje.

- 8.a. Wij zorgen ervoor dat er overeenkomsten zijn gesloten met aanbieders voor het bieden van Beschermd Thuis.
- 8.b. Wij werken regionaal samen om de uitstroom uit intramurale woonvoorzieningen te bevorderen.
- 8.c. Wij geven uitvoering aan de lokale woon-zorgvisie.
- 8.d. Wij zijn betrokken bij het opstellen van een regionale woon-zorgvisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Actielijnen en gekoppelde activiteiten

Actielijn 1: Gezonde inwoners

- 1.a. In 2024 wordt er naast de logeermogelijkheid, ook laagdrempelig dagverblijf in het Buitenhuis aangeboden, met als doel ontmoeting en ontspanning voor de gast en ontzorgen voor de mantelzorger.
- 1.b. Eind 2024 is er de mogelijkheid om deel te nemen aan een cursus valpreventie voor Waterlanders.
- 1.c. Eind 2024 is er een mogelijkheid om deel te nemen aan de cursus Cognitieve fitness.

Actielijn 1: Stand van zaken

- 1.a. *Vanaf 2023 worden er dag arrangementen aangeboden in het Buitenhuis.*
- 1.b. *Onder leiding van de GGD zijn vanaf eind 2023 alle partijen in de valpreventieketen bij elkaar gebracht. Begin 2024 zijn er stappen gemaakt in het maken van afspraken rondom de keten. Na de zomer zullen deze afspraken op papier worden gezet en staat er een valpreventieketen waar onze bewoners aan deel kunnen nemen.*
- 1.c. *In 2023 is er gestart met een cursus cognitieve fitness in IJpendam. Deze wordt structureel doorgezet door eigen inwoners van IJpendam. In 2024 is er een cursus gestart op Marken. Er worden afspraken gemaakt om hier ook een structurele doorgang aan te geven. We zijn aan het onderzoeken om in 2024 een cursus op te starten in Broek in Waterland en Monnickendam.*

Actielijn 2: Optimaal opgroeien

- 2.a. De inzet van lichte individuele hulpverlening door het jongerenwerk evalueren medio 2024.
- 2.b. In 2024 is er een lokale of regionale coalitie Kansrijke start.
- 2.c. In Q1 2024 is de website van het Centrum Jeugd en Gezin Waterland een betrouwbare vindplek voor informatie.
- 2.d. In 2024 wijzen wij twee locaties van kinderopvangorganisaties aan als locaties voor schoolse educatie
- 2.e. In 2024 zijn er duidelijke afspraken vastgelegd over de overgang voorschools-vroegschoolse.

Actielijn 2: Stand van zaken

- 2.a. *Begin 2024 is er een eerste evaluatie geweest over de inzet van lichte individuele hulpverlening door het jongerenwerk. Deze evaluatie is geweest met jongerenwerkers, zorgconsulenten (lokale team) en leerplicht. De informatie en afspraken uit deze evaluatie wordt meegenomen in de tweede evaluatie van medio 2024.*
- 2.b. *Er is regionaal ambtelijk overleg over het opzetten van de coalitie Kansrijke Start. Hierbij wordt er gekeken naar al bestaande overlegstructuren van de partners in het voorveld (zoals verloskundigen en kraamzorg) om ervoor te zorgen dat er geen taakverzwaring komt voor onze samenwerkingspartners en de coalitie ondersteunend is.*
- 2.c. *Eind 2023 is er overleg geweest met onze partner die de website beheert. Op basis van dit overleg zijn er aanpassingen gedaan aan de website. Er wordt jaarlijks geëvalueerd om de website up te date te houden.*
- 2.d. *In de 2^e helft van 2023 is de VVE regisseur vertrokken. Er was daarna geen kennis en capaciteit om het project voort te zetten, waarin wij samen met kinderopvangorganisaties opvanglocaties wilden omvormen naar locaties voor voorschoolse educatie. Wij verwachten dat wij dit project in Q2 2024 weer kunnen oppakken. Met de resultaten van dit project kunnen wij ook de afspraken over de overgang van kinderopvang/peuterspeelzaal naar de basisschool vastleggen.*
- 2.e. *Zie antwoord 2.d.*

Actielijn 3: Iedereen doet mee

- 3.a. Eind 2024 hebben we de monitoring van de vroegsignalering op orde om te kunnen onderzoeken wie er gebruik maakt van minimaregelingen.
- 3.b. Eind 2024 hebben wij de minimaregelingen behouden of aangepast.
- 3.c. In 2024 start het Sociaal Team voor Waterlanders die (hulp-)vragen hebben over zorg, welzijn, werk en inkomen.

Actielijn 3: Stand van zaken

- 3.a. *Met vroegsignalering bedoelen wij dat we samenwerken met bijvoorbeeld woningcorporaties en energiebedrijven om te voorkomen dat betalingsachterstanden verder oplopen en daarmee een problematische schuldensituatie kan ontstaan. Momenteel zijn we bezig met de correcte invoering in de systemen van de vroegsignalering. Hierna kan de monitoring en de evaluatie opgang komen. Daarna kan er nagegaan worden of deze doelgroep ook gebruik maakt van de minimaregelingen.*
- 3.b. *In 2024 starten wij met de evalueren van de minimaregelingen. Wij hebben in het kader van vooronderzoek contact gehad met andere gemeenten over hun minimabeleid. Hieruit hebben wij inzichten verkregen die wij willen onderzoeken.*
- 3.c. *Eind 2023 is de projectleider Sociaal Team vertrokken. Er was daarna geen capaciteit om dit project voort te zetten. De besluitvorming over de opzet en implementatie van een Sociaal Team is nog niet in gang gezet.*

Actielijn 4: Ondersteuning op maat

- 4.a. In 2024 bieden wij ambulante ondersteuning ter voorkoming van plaatsing in een beschermd wonen voorziening.
- 4.b. In 2024 bieden wij meer maatwerk aan statushouders zodat de uitstroom naar werk of opleiding vergroot.
- 4.c.
  - 1. In 2024 sluiten wij nieuwe overeenkomsten met zorgaanbieders voor het leveren van Wmo zorg en ondersteuning vanaf 2025.
  - 2. In 2024 nemen we een besluit over de voortzetting van de GR en de daaronder hangende DVO's voor inkoop en contractmanagement Jeugd en Wmo
- 4.d. In 2024 bieden wij meer maatwerk schuldhulpverlening aan inwoners die middels de vroegsignalering in beeld worden gebracht.

Actielijn 4: Stand van zaken

- 4.a. *Regio Waterland besteedt beschermd wonen (beschermd thuis en beschermd verblijf) aan. Op dit moment bieden wij ambulante begeleiding in beperkt aantal uren aan (arrangement Wmo maatwerk). Hierdoor is beschermd thuis (thuis wonen met ambulante begeleiding) nog onvoldoende mogelijk. We nemen dit mee in de aanbesteding beschermd wonen en Wmo Maatwerk.*
- 4.b. *Momenteel zijn we bezig met het opzetten van een pilot met NewBees om (oud)inburgeraars extra ondersteuning te bieden bij hun participatie in de Nederlandse maatschappij. De verwachting is dat dit de integratie ondersteunt en resulteert in snellere uitstroom naar werk. Daarnaast zijn we bezig met het opzetten van een mbo+taal route voor (jonge) inburgeraars. Via deze route kunnen zij mbo-entree onderwijs volgen tijdens hun inburgering, wat de kans op uitstroom naar werk of studie vergroot.*
- 4.c.
  - 1. *De evaluatie van de huidige inkoop Wmo is bijna afgerond. Daarmee kunnen de kaderstellende uitgangspunten worden opgesteld voor een nieuwe inkoop. De lopende contracten zijn met een jaar verlengd. Om de landelijke ontwikkeling op de Wmo mee te kunnen nemen in deze aanbesteding. De nieuwe Wmo maatwerkcontracten zullen ingaan per 1 januari 2026.*

2. In Q2 2024 start een regionaal onderzoek naar de mogelijkheden om de GR bedoeld voor inkoop en contractmanagement voor de decentralisaties (met name voor Wmo en Jeugd) voort te zetten. Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd worden eisen aan een GR gesteld, die op termijn in wetgeving verankerd worden. We moeten onderzoeken of het daardoor nog wel mogelijk is om één GR af te sluiten voor alle decentralisaties.
- 4.d. Wij verlenen schuldhulpverlening aan cliënten die bij ons in beeld komen. Wij verwachten dat wij in de loop van 2024 door gebruik van het monitoringsysteem vroegsignalering cliënten eerder en beter in beeld te hebben.

Actielijn 5: Leefbare kernen

- 5.a. In 2024 is er een sociale kaart waar het cultuur- en welzijnsaanbod in meegenomen wordt.
- 5.b. In 2024 hebben wij samen met de dorps- en buurthuizen een visie op het sociaal cultureel werk in alle kernen ontwikkeld.

Actielijn 5: Stand van zaken

- 5.a. Er is een aanbieder gecontracteerd en vanaf eind 2023 zijn zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, dorpshuizen, sportorganisaties etc. benaderd om content aan te leveren voor de website. is een start gemaakt met het vullen van digitale sociale kaart geproduceerd. Deze moet nog online gepubliceerd worden.
- 5.b. Uit de financiële heroriëntatie dorpshuizen is een structureel overleg met de gemeente en dorpshuizen tot stand gekomen. Conclusies uit dit overleg worden in een kaderstellend beleidsdocument verwerkt.

Actielijn 6: Gehoord worden

- 6.a. In Q4 2024 is er een handreiking hoe wij inwoners structureel betrekken bij beleid.
- 6.b. Vanaf 2024 wordt er binnen de WMO en Jeugd gestart met het continumeten van de ervaringen rondom zorg geleverd aan cliënten.
- 6.c. Alle beleidsstukken Sociaal Domein zijn ingebracht bij de Adviesraad Sociaal Domein.
- 6.d. 1. Q4 2024 zijn alle SmartDocuments vanuit Sociaal Domein op taalniveau B1.
2. Q4 2024 is duidelijk of medewerkers van het Sociaal Domein scholing nodig hebben om te communiceren met inwoners op taalniveau B1.

Actielijn 6: Stand van zaken

- 6.a. Momenteel voeren studenten een onderzoek voor de burgerparticipatie uit. We wachten dit onderzoek af, zodat wij de resultaten in de handreiking mee kunnen nemen.
- 6.b. Voor de zomer starten we met het continumeten van de zorgervaringen van cliënten jeugd en Wmo.
- 6.c. Er is een nauwe samenwerking met de Adviesraad. De Adviesraad wordt vaker geconsulteerd bij het opstellen van beleidsstukken en niet alleen als er een formele adviesvraag moet worden neergelegd. In maart 2024 heeft de Adviesraad bijvoorbeeld meegedacht over het concept beleidsplan sociaal domein.
- 6.d. 1+2 Waterland neemt deel aan het regionale overleg laaggeletterdheid. Hieruit komen ideeën voort hoe laaggeletterdheid op regionaal en lokaal niveau kan worden aangepakt. Ook hebben we door dit overleg zicht op de regionale middelen die we voor dit doel kunnen inzetten. Deze middelen kunnen worden ingezet voor training en voor het omzetten van onze SmartDocuments naar B1 niveau.

Actielijn 7: Sociale veiligheid

- 7.a. Medio 2024 loopt de pilot Toekomstscenario af en is er een besluit over het vervolg.
- 7.b. Medewerkers in uitvoering, beleid en management worden getraind in de meldcode Huiselijk Geweld. Er wordt een intern protocol uitgewerkt.
- 7.c. vanaf juni 2024 implementeren we de WAMS.

Actielijn 7: Stand van zaken

- 7.a. *De pilot loopt door tot februari 2025. Er komt daarna geen subsidie meer van het rijk. In de 2^e helft van 2024 moet een besluit genomen worden over het vervolg.*
- 7.b. *Sinds februari 2024 volgen medewerkers van uitvoering, beleid en management (digitale) trainingen over de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Een intern protocol is nog in de maak.*
- 7.c. *Hier kan in Q3 2024 mee gestart worden.*

Actielijn 8: Een thuis voor kwetsbare inwoners

- 8.a. In 2024 zijn er overeenkomsten gesloten voor het leveren van Beschermd Thuis.
- 8.b. In 2024 zijn er afspraken gemaakt tussen gemeenten en wooncorporaties over de uitstromers van intramurale woonvoorzieningen in de regio Waterland.
- 8.c. Wij geven uitvoering aan de acties 2023-2024 opgenomen is het actieplan van de lokale woon-zorgvisie.
- 8.d. In 2023-2024 zijn wij betrokken bij het opstellen van een regionale woon-zorgvisie die in 2024 opgeleverd zal worden.

Actielijn 8: Stand van zaken

- 8.a. *Regio Waterland besteedt beschermd wonen (beschermd thuis en beschermd verblijf) aan. De verwachting is dat de overeenkomsten in Q3 gesloten kunnen worden.*
- 8.b. *Regio Waterland kijkt nu naar de regio's om ons heen om te leren van reeds werkende afspraken.*
- 8.c. *We voeren gesprekken met verschillende zorg- en woonpartijen om te kijken waar de behoefte en mogelijkheden liggen voor het creëren van nieuwe woon-zorgaanbod. Hierbij houden we rekening met de ontwikkelingen rondom de regionale woon-zorgvisie.*
- 8.d. *Wij zijn betrokken bij de regionale gesprekken voor het opstellen van een regionale woon-zorgvisie. De kaders zijn gesteld en de opdracht is verleend aan een extern onderzoeksbureau.*

Bestuur

Omschrijving programma

Het programma Bestuur richt zich op het democratisch proces en de dienstverlening richting de inwoners van de gemeente Waterland.

In dit programma besteden we aandacht aan formatie, apparaatskosten, externe inhuur, dienstverlening, burgerparticipatie en een gezond financieel meerjarenbeleid.

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke effecten

1. Het borgen van democratische transparante besluitvorming en goede dienstverlening aan inwoners, instellingen, ondernemers en bezoekers. Vanuit het programma dienstverlening wordt dat onderdeel gemonitord. In dat programma wordt het meetbaar maken van onze kwaliteit in deze meegenomen.

Operationele doelstellingen

1. De gemeentelijke organisatie gereed te maken om als regisserende netwerkorganisatie te kunnen functioneren;
2. Burgerparticipatie bevorderen;
3. Een gezond financieel meerjarenbeleid;
4. Een kwalitatieve goede (elektronische) dienstverlening;

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten

Activiteit 1

Verdere implementatie van het reorganisatieplan. Werk in uitvoering.

Activiteit 1: Stand van zaken

Met het reorganisatieplan wordt het programma Organisatieontwikkeling bedoeld. Onder dit programma valt de realisatie van het Strategisch Plan Informatievoorziening, Strategisch Personeelsplan en Dienstverlening. Deze plannen zijn in uitvoering. De raad wordt in mei (mondeling) geïnformeerd over de voortgang van deze plannen.

Activiteit 2

Organisatie trainen en opleiden van medewerkers. Deze zijn inmiddels opgestart.

Activiteit 2: Stand van zaken

In 2023 is een start gemaakt met de training "Hoe werkt een gemeente (en Waterland in het bijzonder)". Ook in 2024 zullen er weer een aantal sessies gepland worden om nieuwe medewerkers mee te nemen in het reilen en zeilen binnen een gemeente.

Daarnaast gaan we in 2024 een start maken met de training "op elk voorstel een JA". We doen eenmalig een aantal sessies voor iedere medewerker die daar behoefte aan heeft en/of zich veel bezighoudt met het schrijven van voorstellen. Vervolgens zal ook deze training een plek krijgen in het proces van nieuwe medewerkers en de ontwikkeling van medewerkers.

Activiteit 3

Initiatieven van bewoners worden aangemoedigd, wij faciliteren daar waar mogelijke dan wel wenselijk.

Activiteit 3: Stand van zaken

Initiatieven van inwoners worden waar mogelijk gefaciliteerd, denk aan speelplaatsen en aanleggen van buurttuinen.

Activiteit 4

Het college is actief met de verbetering van de participatie. Hier geen uitgebreide visie, maar een heldere aanpak op diverse beleidsterreinen en publieke functies.

Activiteit 4: Stand van zaken

In Q3 wordt er een plan voor integrale aanpak burgerparticipatie opgesteld.

Activiteit 5

Zorg dragen dat bij burgerparticipatie wij steeds duidelijkheid bieden over de reikwijdte (kaders).

Activiteit 5: Stand van zaken

Zie punt 4.

Activiteit 6

Het college biedt de raad jaarlijks een structureel sluitende meerjarenbegroting aan.

Activiteit 6: Stand van zaken

Het college werkt aan het realiseren van deze doelstelling.

Activiteit 7

Structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

Activiteit 7: Stand van zaken

Het college voldoet hieraan. De door de nieuwe financiële gedragsregels worden hierbij als leidraad gebruikt.

Activiteit 8

Optimaliseren van de (elektronische) dienstverlening en uitbreiden van het aantal producten dat via (e-)dienstverlening kan worden aangevraagd. Daarnaast wordt verder gebouwd aan het zaakgericht werken en het -ook voor klanten- transparant maken van die gegevens. Dat laatste is mede ingegeven door nieuwe wetgeving (Wet open overheid).

Activiteit 8: Stand van zaken

Wegens het wegvallen van een voor het project Zaakgericht/procesmatig werken essentiële medewerkers is het project gepauzeerd. In april 2024 wordt het project verder opgepakt na het in huis halen van een nieuwe externe projectleider die ondersteund wordt door nieuw geworven interne specialist. Een resultaat van het pauzeren is dat oplevering van het project (en daarmee het daarmee bijdragen aan de verbeteringen van onze diensten) op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2024 plaats zal vinden (circa zes maanden later is dan oorspronkelijk gepland).

Het project Woo is gestart onder leiding van een externe projectleider. Deze heeft als taak in 2024 ervoor te zorgen dat inwoners en ondernemers van Waterland en andere belang hebben den erop kunnen rekenen dat we de Woo juist en klantgericht uitvoeren. Onder leiding van de extern projectleider is er inmiddels ook een interne WOO-contactfunctionaris aangesteld. Deze persoon zal een WOO-verzoek in behandeling nemen en de inwoner bij staan tijdens het proces. Daarnaast wordt er op dit moment hard gewerkt aan de ambitiebepaling inzake het actief openbaar maken van informatie.

Activiteit 9

Uitvoering geven aan en actualiseren van het Informatiebeleidsplan en het I-projectenplan. Daarbij is 'beveiliging' van gegevens en informatie evident. Ons uitgangspunt is op alle audits een voldoende te scoren. En daar waar we (inmiddels) voldoende scoren (met name 'informatiehuishouding' en 'gemeentelijke financiën' doen we dat structureel).

Activiteit 9: Stand van zaken

We zijn bezig met de uitvoering van het Strategisch Plan Informatievoorziening. Tijdens de raadsinformatie van 13 februari 2024 bent u geïnformeerd over een van de projecten binnen

dit plan: de Digitale Moderne Werkplek. De audits op het gebied van Digid worden op dit moment uitgevoerd. Voor SUWI-Net in het kader van de Participatiewet hebben we onvoldoende gescoord. We voldoen wel aan alle eisen, alleen een derde partij heeft niet aan alle eisen voldaan. Daarom hebben we onvoldoende gescoord. De derde partij heeft een verbeterplan aangeleverd en dit is inmiddels uitgevoerd.

Activiteit 10

Het college faciliteert de raad op het actief grip houden op regionale samenwerking/ verbonden partijen, samen met de gemeenteraad. De opgeleverde inventarisatie geeft ons daarbij houvast.

Activiteit 10: Stand van zaken

In deze beleidslijn worden, onder meer, de criteria uit het coalitieakkoord toegepast bij uitbreiding en inkrimping van intergemeentelijke samenwerking en wordt nader onderzoek gedaan naar Waterlandse dossiers die in MRA-verband of andere samenwerkingsverbanden kunnen worden opgepakt.

Overhead

Omschrijving programma

Het programma Overhead richt zich op de kosten die gemaakt worden in het primaire proces van de gemeente.

In dit programma besteden we aandacht aan beleggingen, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, de algemene uitkering en financiering.

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke effecten

1. Het bieden van dienstverlening die dicht bij mensen staat en zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving is verankerd;
2. De gemeente is een faciliterende organisatie, dichtbij en toegankelijk, passend bij onze schaal. Opgaven worden waar mogelijk integraal aangepakt. Onze medewerkers, ondernemers én inwoners voelen en tonen meer en meer eigenaarschap.

Operationele doelstellingen

1. Informatie is betrouwbaar, beschikbaar en toegankelijk. Onze inwoners en ondernemers weten wat Waterland voor hen kan betekenen en hebben overzicht in de status van lopende (aan)vragen en verzoeken;
2. We publiceren openbare informatie actief op onze website en zorgen ervoor dat deze door de landelijke Woo-index eenvoudig vindbaar is. Wij zien hiermee het verstrekken van informatie als een van onze kerntaken;
3. Wij zorgen voor een goede dienstverlening. Hierbij wordt de focus gelegd op een gebruiksvriendelijke en veilige informatievoorziening;
4. Versterken van de aansturing in het organisatiemodel;
5. Het verder op orde brengen van het personeelsinformatie-systeem.
6. Versterken van de grip op verbonden partijen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten

Activiteit 1

HR 21 wordt in 2023 gestart en in 2024 verder uitgevoerd.

Activiteit 1: Stand van zaken

HR21 is in juni/juli volledig geïmplementeerd.

Activiteit 2

Onderzoek naar efficiency en effectiviteit werkprocessen Sociaal Domein is ook in 2023 gestart en wordt doorgevoerd in 2024 e.v.

Activiteit 2: Stand van zaken

Het onderzoek is uitgevoerd. In 2024 wordt vormgegeven aan deze aanbevelingen.

Activiteit 3

Trainingen als 'Hoe werkt een gemeente (en Waterland in het bijzonder)', goede advisering, e.d. worden doorontwikkeld en aangeboden aan alle nieuwe medewerkers en medewerkers die zich hier kunnen ontwikkelen.

Activiteit 3: Stand van zaken

In 2023 is een start gemaakt met de training 'Hoe werkt een gemeente (en Waterland in het bijzonder)'. Ook in 2024 zullen er weer een aantal sessies gepland worden om nieuwe medewerkers mee te nemen in het reilen en zeilen binnen een gemeente.

Daarnaast gaan we in 2024 een start maken met de training 'Op elk voorstel een JA'. We doen eenmalig een aantal sessies voor iedere medewerker die daar behoefte aan heeft en/of zich veel bezighoudt met het schrijven van voorstellen. Vervolgens zal ook deze training een plek krijgen in het proces van nieuwe medewerkers en de ontwikkeling van medewerkers.

Activiteit 4

Programma dienstverlening heeft in 2023 een start gemaakt. In 2024 worden de acties uit het Uitvoeringsplan opgepakt om onze dienstverlening te optimaliseren om zo het gestelde doel 'In 2025 dienstverlening dichtbij de mensen en zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving' te realiseren.

Activiteit 4: Stand van zaken

Het programma dienstverlening wordt geoptimaliseerd aan de hand van vijf projecten, te weten: vernieuwen website, implementatie nieuw zaakstelsel, klantenreizen, eDiensten en Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. De vernieuwde website is opgeleverd. De implementatie van de eDiensten en de Wet Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer zorgen ervoor dat de inwoner op een laagdrempelige manier digitaal contact kan opnemen met de overheid. Met het doorlopen van klantenreizen van de verschillende producten en diensten die gemeente Waterland aanbiedt, wordt de manier om deze diensten aan te vragen vereenvoudigd en efficiënter. De implementatie van het nieuwe zaakstelsel is ondersteunend aan deze vier projecten: dankzij een goed ingericht en werkend zaakstelsel is het mogelijk om laagdrempelig en eenvoudig contact te hebben met de gemeente.

Fysieke en telefonische afspraken blijven mogelijk wanneer digitaal contact met de gemeente onvoldoende lukt. Om deze contactmomenten zo goed en efficiënt mogelijk te laten verlopen is bereikbaarheid een continu aandachtspunt binnen de gemeente.

Activiteit 5

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) verplicht de gemeente om per 1 juli 2024 te faciliteren dat inwoners/ondernemers hun zaken met de (lokale) overheid digitaal moeten kunnen afhandelen. De implementatie van deze wet is in volle gang. Het betreft hier onder meer (aan)vragen, bezwaarschriften, maar ook verzoeken tot informatieverstrekking.

Activiteit 5: Stand van zaken

De ingangsdatum van de Wmebv is uitgesteld tot 1 januari 2025. Dit geeft ons meer ruimte om de wet te implementeren. In Q2 wordt een inventarisatie gemaakt van de situatie in Waterland, waarna een plan van aanpak volgt. Vanaf juli 2024 wordt het plan van aanpak uitgewerkt door een interne projectleider. De uitwerking van het plan van aanpak sluit hiermee zo goed als mogelijk aan op de implementatie van het nieuwe zaakstelsel.

Activiteit 6

Er is een Woo-contactfunctionaris aangesteld, die de inwoner/ondernemer helpt bij het correct indienen van een Woo-verzoek. Deze functie wordt doorontwikkeld in de geest van de wet.

Activiteit 6: Stand van zaken

Het project Woo is gestart onder leiding van een externe projectleider. Deze heeft als taak in 2024 ervoor te zorgen dat inwoners en ondernemers van Waterland en andere belanghebbenden erop kunnen rekenen dat we de Woo juist en klantgericht uitvoeren. Onder leiding van de extern projectleider is er inmiddels ook een interne WOO-contactfunctionaris aangesteld. Deze persoon zal een WOO-verzoek in behandeling nemen en de inwoner bij staan tijdens het proces. Daarnaast wordt er op dit moment hard gewerkt aan de ambitiebepaling inzake het actief openbaar maken van informatie.

Activiteit 7

Wij zorgen voor een goede dienstverlening. Onder andere de projecten Zaakgericht/procesmatig werken en Moderne werkplek dragen hieraan bij door te focussen op een gebruiksvriendelijke en veilige informatievoorziening. Hiermee hebben we snel toegang tot informatie én kan informatie efficiënt uit worden gewisseld.

Activiteit 7: Stand van zaken

Wegens het wegvallen van een voor het project Zaakgericht/procesmatig werken essentiële medewerkers is het project gepauzeerd. In april 2024 wordt het project verder opgepakt na het in huis halen van een nieuwe externe projectleider die ondersteund wordt door nieuw geworven interne specialist. Een resultaat van het pauzeren is dat oplevering van het project (en daarmee het daarmee bijdragen aan de verbeteringen van onze diensten) op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2024 plaats zal vinden (wat circa zes maanden later is dan oorspronkelijk gepland).

Het project Digitale Moderne Werkplek verloopt zoals gepland. Gezien de grote impact op de bedrijfsvoering (en daarmee op de dienstverlening) en de naar verwachting aanzienlijke investeringen die benodigd gaan zijn worden zowel organisatie, college als raad op de hoogte gehouden van de voortgang.

Activiteit 8

Applicaties naar de "cloud".

Onder andere wegens de beperkt beschikbare technische kennis op het gebied van de vele door ons gebruikte applicaties streven we ernaar waar mogelijk het beheren en ter beschikking stellen van applicaties uit te besteden. Dat doen we door de applicaties te verplaatsen naar de "cloud". Daarbij stellen we uiteraard zeker dat de partijen die deze applicaties aanbieden aan alle eisen op het gebied van informatiebeveiliging, privacy, functionaliteit en gebruiksgemak voldoen. Het verplaatsen van deze applicaties is uiterlijk in het tweede kwartaal van 2025 gereed.

Activiteit 8: Stand van zaken

In 2024 wordt gestart met het overzetten van de applicaties naar de "cloud". Te beginnen met die van onze grootste leverancier Centric, gevolgd door de overige applicaties van de andere leveranciers.

Activiteit 9

In het organisatiemodel wordt de aansturing versterkt. De afdelingsmanagers richten zich vooral op de strategische en personele taken, terwijl elk team een coördinator heeft die de rol heeft als inhoudelijk eerste aanspreekpunt: zowel voor medewerkers als de managers. Daardoor is span-of-control van de afdelingsmanagers meer in balans. De coördinatoren zullen in 2024 worden aangesteld.

Activiteit 9: Stand van zaken

Eind 2023 is er een start gemaakt met het intern werven van coördinatoren. Op dit moment zijn binnen afdeling Realisatie en Ruimte de coördinatoren aangesteld en actief. Voor de afdeling Bedrijfsvoering en Samenleving is het proces opgestart om te komen tot een profiel en vacature tekst. Alle plekken zullen in de loop van 2024 gevuld worden.

Activiteit 10

Het op orde brengen van het personeelsinformatie-systeem (Motion) is inmiddels goeddeels gelukt en wordt verder geoptimaliseerd in 2024.

Activiteit 10: Stand van zaken

Het verder optimaliseren van Motion/onboardingsprogramma wordt opgepakt vanuit de doorontwikkeling van de primaire HR processen. In het onboardingsprogramma is een verplichte e-learning bewustwording over informatiebeveiliging toegevoegd. Vanuit het project ondermijning worden zaken omtrent integriteit geoptimaliseerd. Denk hierbij aan de VOGP voor kwetsbare functies, het inkorten van de inleverdatum VOG en het bewuster inzetten van screeningsprofielen bij VOG aanvragen.

Activiteit 11

Doorontwikkeling van het onboardingsprogramma.

Activiteit 11: Stand van zaken

Zie antwoord op punt 10.

II. Ontwikkelingen per programma

1. Ruimtelijk domein

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2024			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geraamd resultaat vóór VJN*	6.952	4.854	2.097-	4.358-	4.355-	4.082-
Effecten jaarrekening 2023	85	-	85-	-	-	-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
1 1.02 Economie en toerisme	18	-	18-	-	-	-
2 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	67	-	67-	-	-	-
Technische correcties	8	-	8-	8-	8-	8-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
1.01 Veiligheid	8	-	8-	8-	8-	8-
Autonome ontwikkelingen	1.485	1.495	10	5-	5-	5-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
1.01 Veiligheid	1-	-	1	6-	6-	6-
3 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	1.486	1.495	9	1	1	1
Bezuinigingen	68-	-	68	47	47	47
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
1.01 Veiligheid	15-	-	15	15	15	15
4 1.02 Economie en toerisme	-	-	-	29	29	29
5 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	53-	-	53	3	3	3
Totaal mutaties VJN	1.510	1.495	15-	33	33	33
Geraamd resultaat na VJN	8.462	6.349	2.112-	4.325-	4.322-	4.049-

* stand tot en met raadsvergadering 4 april 2024

Toelichting effecten jaarrekening 2023

1. Programmaonderdeel 1.02 Economie en toerisme

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat het opstellen van een nieuwe economische en toeristische visie, zoals gesteld in het collegeprogramma 2022-2026, is uitgesteld. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

2. Programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat met de invoering van de omgevingswet in 2024 nog extra opstart- en invoeringstaken worden uitgevoerd. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

Toelichting autonome ontwikkelingen

3. Programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- voor ondersteuning van de woningbouwopgave de komende jaren is een extra budget nodig;
- voor de uitvoering van de tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE) is een subsidie beschikbaar gesteld. Om deze subsidie te besteden is een uitgaven budget toegevoegd;
- om uitvoering te geven aan het raadsbesluit van 2023 inzake de aankoop appartementen sociaal segment Pierebaan/Kohnstamm.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- de extra kosten voor ondersteuning van de woningbouwopgave kan worden bekostigd uit de verkoop van de grond voor het project Nieuwpoortslaan;
- ontvangst van de subsidie Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE);
- om uitvoering te geven aan het raadsbesluit van 2023 inzake de verkoop appartementen sociaal segment Pierebaan/Kohnstamm.

Toelichting bezuinigingen

4. Programmaonderdeel 1.02 Economie en toerisme

Lasten

De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- het afschalen van de stimulering van economische activiteiten vanaf 2025;
- het verminderen van activiteiten op het gebied van toerisme vanaf 2025;
- huur sanitair voor toerisme beëindigen vanaf 2025.

5. Programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

Lasten

De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de medewerker energiebeleid voor het jaar 2025 bekostigt wordt uit de tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE).

2. Openbaar domein

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2024			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geraamd resultaat vóór VJN*	11.580	4.695	6.886-	6.326-	6.470-	7.142-
Effecten jaarrekening 2023	131	-	131-	-	-	-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
6 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	125	-	125-	-	-	-
7 2.03 Milieu	6	-	6-	-	-	-
Technische correcties	32	-	32-	32-	32-	32-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	8-	-	8	8	8	8
8 2.03 Milieu	40	-	40-	40-	40-	40-
Autonome ontwikkelingen	74-	66	141	3-	131	612
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	15-	11-	4	8-	8-	8-
9 2.02 Sport, cultuur en recreatie	46-	77	123	6	141	621
2.03 Milieu	14-	-	14	2-	2-	2-
Nieuw beleid	-	5-	5-	5-	5-	5-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-	5-	5-	5-	5-	5-
Bezuinigingen	201	780	579	69	350	422
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
10 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	215	780	565	55	55	55
11 2.02 Sport, cultuur en recreatie	-	-	-	-	280	353
2.03 Milieu	15-	-	15	15	15	15
Totaal mutaties VJN	289	842	553	29	444	998
Geraamd resultaat na VJN	11.869	5.537	6.333-	6.296-	6.026-	6.145-

* stand tot en met raadsvergadering 4 april 2024

Toelichting effecten jaarrekening 2023

6. Programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat in het coalitieakkoord € 400.000 beschikbaar is gesteld voor een periode van 4 jaar om verkeersbeleid te kunnen ontwikkelen en implementeren. Daarvan was in 2023 een bedrag van € 100.000 in de begroting opgenomen. Ook is er € 60.000 beschikbaar gesteld voor verkeersmaatregelen op Marken. De werkzaamheden lopen door in 2024. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

7. Programmaonderdeel 2.03 Milieu

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat het budget voor de gemeentelijke subsidie op warmtescans en de energiecoach van 2023 niet helemaal is besteed. Er zijn verplichtingen aangegaan om in 2024 nog activiteiten hiervoor te verrichten tot het scanseizoen eindigt en een eindafrekening volgt. De werkzaamheden lopen door in 2024. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

Toelichting technische correcties

8. Programmaonderdeel 2.03 Milieu

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de ICT kosten worden verdeeld over de juiste taakvelden (zie programmaonderdeel 6.01 Overhead).

Toelichting autonome ontwikkelingen

9. Programmaonderdeel 2.02 Sport, cultuur en recreatie

Lasten

De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de kapitaallasten zijn geactualiseerd (zie stand van zaken kredieten)

Daarentegen verhogen de lasten door de volgende mutaties:

- bibliotheek Waterland voert de regeling informatiepunten Digitale Overheid uit hiervoor ontvangen ze het bedrag wat de gemeente Waterland van de overheid ontvangt;
- de specifieke uitkering Sportakkoord wordt uitgegeven aan sportvoorzieningen.
- de indexering van het contract met het sportfondsenbad;
- de bijdrage voor cultuureducatie met kwaliteit;
- de hogere verzekeringspremie voor het wagenpark van de buitendienst.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- van het Rijk wordt een specifieke uitkering ontvangen voor het invoeren van Informatiepunten Digitale Overheid;
- van het Rijk wordt een specifieke uitkering ontvangen voor het uitvoeren van het Sportakkoord;
- van het Rijk wordt een specifieke uitkering ontvangen voor de inzet van een combinatiefunctionaris.

Daarentegen verlagen de baten doordat er geen inkomsten vanuit reclameborden zijn i.v.m. onvoldoende capaciteit.

Toelichting bezuinigingen

10. Programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

Lasten

De wijziging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- De Zuiderbrug Broek in Waterland wordt voorlopig niet bediend;
- Een deel van de degeneratievergoeding valt vrij door enkelvoudig onderhoud aan de bestrating na dubbel, kort na elkaar, glasvezel leggen;
- Besparing als gevolg van een nieuw energiecontract.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- te ontvangen vergoeding voor degeneratiekosten voor glasvezel;
- elektra en water worden gevorderd bij vaste ligplaatshouders.

11. Programmaonderdeel 2.02 Sport, cultuur en recreatie

Lasten

De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- In het worstcase scenario wordt er vanaf 2026 geen subsidie meer gegeven aan de muziekschool voor o.a. muzieklessen op school en aan de stichting Opleidingsinstituut voor Amateurmusici dit scenario is afhankelijk van de financiële ontwikkelingen die nog niet duidelijk zijn;
- in het worst-case scenario wordt het zwembad Monnickendam uitbesteed vanaf 2026 dit scenario is afhankelijk van financiële ontwikkelingen die nog niet duidelijk zijn.

3. Sociaal domein

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2024			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geraamd resultaat vóór VJN*	18.688	3.960	14.728-	13.857-	13.836-	13.954-
Effecten jaarrekening 2023	101	-	101-	-	-	-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
12 3.01 Onderwijs	86	-	86-	-	-	-
13 3.02 Sociale voorzieningen	15	-	15-	-	-	-
Technische correcties	12	-	12-	12-	12-	12-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
3.02 Sociale voorzieningen	12	-	12-	12-	12-	12-
Autonome ontwikkelingen	6.768	5.750	1.018-	2.063-	2.065-	2.065-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
14 3.01 Onderwijs	35	59	25	0-	0-	0-
15 3.02 Sociale voorzieningen	6.531	5.534	997-	2.016-	2.019-	2.019-
16 3.03 Volksgezondheid	202	156	46-	46-	46-	46-
Nieuw beleid	23	-	23-	7-	7-	7-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
3.02 Sociale voorzieningen	7	-	7-	7-	7-	7-
3.03 Volksgezondheid	16	-	16-	-	-	-
Bezuinigingen	-	-	-	206	563	686
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
17 3.01 Onderwijs	-	-	-	-	62	125
18 3.02 Sociale voorzieningen	-	-	-	206	501	561
Totaal mutaties VJN	6.903	5.750	1.153-	1.875-	1.520-	1.398-
Geraamd resultaat na VJN	25.591	9.710	15.881-	15.732-	15.356-	15.352-

* stand tot en met raadsvergadering 4 april 2024

Toelichting effecten jaarrekening 2023

12. Programmaonderdeel 3.01 Onderwijs

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de kosten voor de sloop van de Verwondering in 2024 komen. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

13. Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de pilot voor buurtgezinnen is uitgesteld naar 2024. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

Toelichting technische correcties

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de kosten van de crisisdienst en de sociaal psychiatrische verpleegkundige waren geraamd bij programmaonderdeel 6.01 en moet worden overgezet naar dit programmaonderdeel.

Toelichting autonome ontwikkelingen

14. Programmaonderdeel 3.01 Onderwijs

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de ontvangen NPO middelen voor 2023 die niet zijn uitgegeven in 2024 worden ingezet voor o.a. Natuureducatie.

Anderzijds dalen de lasten door de actualisatie van de kapitaallasten. (zie het overzicht stand van zaken kredieten)

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt doordat van het Rijk in 2023 een specifieke uitkering vooruit is ontvangen voor NPO middelen wat nog in 2024 kan worden besteed.

15. Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- een toename van het aantal personen dat in aanmerking komt voor loonkostensubsidie;
- de kosten van de bijstandsuitkeringen zijn gestegen doordat er meer bijstandsgerechtigden zijn;
- de ontvangen bijdrage van de specifieke uitkering inburgering voor 2024 wordt uitgegeven aan inburgeringsvoorzieningen;
- er zijn meer inburgeraars die een onderwijstraject volgen;
- de middelen van het Rijk die in 2023 zijn ontvangen inzake de specifieke uitkering voor inburgeraars en niet zijn uitgegeven kunnen nog in 2024 worden besteed;
- er zijn meer inburgeraars die een traject volgen;
- de middelen van het Rijk die in 2023 zijn ontvangen inzake de specifieke uitkering voor NPO middelen en niet zijn uitgegeven worden in 2024 besteed aan ambulante ondersteuning;
- de uitgaven van de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven;
- de uitgaven ten laste van de uitkering van het Centraal Opvang Asielzoekers;
- er zijn meer personen met een arbeidsbeperking in dienst gekomen bij de groendienst;
- het opzetten van een pilot voor vormgeven duale trajecten participatie en inburgering;
- de subsidie aan Vluchtelingenwerk wordt verhoogd in verband met de verhoogde taakstelling voor de begeleiding bij huisvesting van statushouders;
- de stijging van het onderhoud voor rolstoelen en vervoersvoorzieningen;
- de kosten voor de onafhankelijke clientondersteuning zijn toegenomen omdat er meer personen ondersteuning aanvragen en omdat er een CAO stijging is voor de lonen;
- er heeft een indexatie plaatsgevonden van WMO maatwerkvoorzieningen en een stijging van de uitgaven in verband met een toenemend aantal aanvragen;
- het aantal jeugdigen wat duurzame jeugdhulp nodig heeft is gestegen en geïndexeerd;
- het aantal jeugdigen wat jeugdhulp nodig heeft wat niet regionaal of landelijk is ingekocht of extra hulp nodig heeft is gestegen en geïndexeerd;
- het aantal jeugdigen wat dure verblijfzorg nodig heeft is gestegen en geïndexeerd;
- het aantal jeugdigen wat dyslexiezorg nodig heeft is gestegen en geïndexeerd;
- de geschatte uitgaven voor de Oekrainers voor 2024;
- de actualisatie van de kapitaallasten;
- hogere tarieven van de kredietbank en meer ondersteuning;

- de subsidie aan de peuterspeelzalen en kinderopvang is verhoogd in verband met een toename van het aantal doelgroepkinderen;
- de subsidie aan de Stichting Bureau discriminatiezaken is verhoogd met het bedrag wat ook in het gemeentefonds is ontvangen;
- er wordt een ruimte gehuurd in het dorpshuis Ipendam ter ondersteuning van het welzijnswerk waaronder het WMO- en jeugdloket;
- de hoge proceskosten voor een WMO client;
- in 2024 zijn er kosten voor het proces voor de begeleiding en heroriëntatie dorpshuizen;
- de reboundtrajecten, de inzet van de beschermtafel, meer inzet van specialistische jeugdhulp in het basisonderwijs;
- de bijdrage voor Veilig thuis is hoger vastgesteld.

Daarentegen verlagen de lasten door de volgende mutaties:

- de uitgaven ten laste van de specifieke uitkering inburgering waren ten onrechte meerjarig begroot;
- er zijn minder personen gedetacheerd met een arbeidsbeperking;
- er is minder landelijk ingekochte jeugdhulp nodig;
- er zijn minder jeugdigen die een gezinsmaatregel opgelegd krijgen bij de kinderbescherming.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- door het Rijk is de BUIG uitkering voor 2024 hoger vastgesteld;
- van het Rijk is een specifieke uitkering ontvangen voor inburgering en inburgeraars;
- van het Rijk is in 2023 zijn specifieke uitkeringen vooruit ontvangen voor NPO middelen, voor inburgering, inburgeraars en voor het Gezond en actief Leven Akkoord wat nog in 2024 kan worden besteed;
- van het Centraal opvang Asielzoekers wordt een bedrag ontvangen voor overlast gevende asielzoekers;
- er wordt een hogere bijdrage voor de kosten van WSW'ers ontvangen;
- van het Rijk wordt een bijdrage ontvangen voor de inzet van een combinatiefunctionaris;
- van het Rijk wordt een bedrag ontvangen die wordt ingezet voor de pilot vormgeven duale trajecten participatie en inburgering;
- door het Rijk is de bijdrage voor vroegschoolse educatie verhoogd;
- van het Rijk wordt een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van de sociale basis;
- er wordt een vergoeding ontvangen in het kader van de Proeftuin toekomstscenario Jeugd;
- van het Rijk is een nabetaling ontvangen inzake de wet inburgering;
- van het Rijk wordt een bedrag ontvangen inzake de opvang van Oekraïners.
- er worden extra inkomsten ontvangen voor de uitvoering van de werkzaamheden voor een andere gemeente;

Daarentegen verlagen de baten door de volgende mutaties:

- de inkomsten ten laste van de specifieke uitkering inburgering waren ten onrechte meerjarig begroot voor hetzelfde bedrag;
- de eigen bijdrage inzake de WMO is lager.

16. Programmaonderdeel 3.03 Volksgezondheid

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- de uitgaven van de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord;
- de kosten van extra ondersteuning in het kader van de volksgezondheid;

- de huur van de ruimte die de gemeente huurt voor de GGD is hoger dan begroot en geïndexeerd;
- de begrotingswijziging van de GGD is verwerkt.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- van het Rijk is een specifieke uitkering ontvangen voor Gezond en Actief Leven Akkoord;
- Van de VNG is in 2023 een bedrag vooruit ontvangen het bedrag kan worden besteed in 2024.

Toelichting bezuinigingen

17. Programmaonderdeel 3.01 Onderwijs

Lasten

De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de gemeente in het worst-case scenario genooddaakt is vanaf 2026 het zwemonderwijs niet meer te ondersteunen dit scenario is afhankelijk van de financiële ontwikkelingen die nog niet duidelijk zijn.

18. Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen

Lasten

De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- een deel van de jeugdzorg wordt vanaf 2026 omgezet naar de Wet Langdurige Zorg;
- vanaf 2025 wordt er minder lokale inkoop ingezet;
- de duurzame zorg in categorie C kan vanaf 2025 omgezet worden naar categorie B;
- de dagelijkse behandeling en verblijf kan vanaf 2025 naar de goedkopere verblijf pleegzorg.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de invoering van de verhoging van de eigen bijdrage voor WMO klanten.

4. Bestuur

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2024			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geraamd resultaat vóór VJN*	2.138	262	1.876-	1.869-	1.852-	1.855-
Effecten jaarrekening 2023	27	-	27-	-	-	-
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
19 4.01 Bestuur	27	-	27-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	38	-	38-	38-	38-	38-
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
20 4.01 Bestuur	38	-	38-	38-	38-	38-
Bezuinigingen	15-	-	15	-	-	-
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
4.01 Bestuur	15-	-	15	-	-	-
Totaal mutaties VJN	49	-	49-	38-	38-	38-
Geraamd resultaat na VJN	2.187	262	1.925-	1.906-	1.890-	1.893-

* stand tot en met raadsvergadering 4 april 2024

Toelichting effecten jaarrekening 2023

19. Programmaonderdeel 4.01 Bestuur

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de beschikbare (geormerkte) gelden voor regionale activiteiten vanaf 2017 worden uitgegeven over meerdere jaren. Er worden ook in 2024 activiteiten uitgevoerd van dit budget. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

Toelichting autonome ontwikkelingen

20. Programmaonderdeel 4.01 Bestuur

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- er zijn hogere kosten voor de vergoedingen aan de raadsleden, de vergoedingen zijn wettelijk vastgelegd in het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers;
- de kosten voor extra beveiliging;

5. Algemene dekkingsmiddelen

Programmaomschrijving (bedrag x € 1.000)	Mutaties begroting 2024			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geraamd resultaat vóór VJN*	280	36.514	36.233	37.040	34.433	34.087
Technische correcties	60	-	60-	60-	60-	60-
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
21 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	60	-	60-	60-	60-	60-
Autonome ontwikkelingen	21	339	318	490	594	1.164
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
5.01 Dividend	0	-	0-	0-	0-	0-
22 5.03 Algemene uitkering	-	226	226	367	312	883
23 5.04 Saldo van financieringsfunctie	-	113	113	113	407	407
24 5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	21	-	21-	10	125-	126-
Totaal mutaties VJN	81	339	258	430	534	1.104
Geraamd resultaat na VJN	362	36.853	36.491	37.469	34.967	35.191

* stand tot en met raadsvergadering 4 april 2024

Toelichting technische correcties

21. Programmaonderdeel 5.02 lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de ICT kosten worden verdeeld over de juiste taakvelden (zie programmaonderdeel 6.01 Overhead)

Toelichting autonome ontwikkelingen

22. Programmaonderdeel 5.03 Algemene uitkering

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt doordat de inkomsten van de september en december-circulaire zijn verwerkt.

23. Programmaonderdeel 5.04 Saldo van financieringsfunctie

Lasten

De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt door de actualisatie van de kapitaallasten vanaf 2026. (zie het overzicht stand van zaken kredieten)

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt doordat er hogere rente-inkomsten zijn over diverse rekening-courantverhoudingen.

24. Programmaonderdeel 5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen

Lasten

De wijziging in de lasten wordt veroorzaakt door de actualisatie van de kapitaallasten (zie het overzicht stand van zaken kredieten)

6. Overhead

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2024			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geraamd resultaat vóór VJN*	8.946	62	8.884-	8.821-	8.821-	8.832-
Effecten jaarrekening 2023	169	-	169-	-	-	-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
25 6.01 Overhead	169	-	169-	-	-	-
Technische correcties	112-	-	112	112	112	112
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
26 6.01 Overhead	112-	-	112	112	112	112
Autonome ontwikkelingen	77	5-	82-	24-	24-	24-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
27 6.01 Overhead	77	5-	82-	24-	24-	24-
Nieuw beleid	95	-	95-	95-	95-	95-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
28 6.01 Overhead	95	-	95-	95-	95-	95-
Bezuinigingen	6-	-	6	37	37	37
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
29 6.01 Overhead	6-	-	6	37	37	37
Totaal mutaties VJN	223	5-	228-	29	29	29
Geraamd resultaat na VJN	9.169	57	9.112-	8.792-	8.791-	8.803-

* stand tot en met raadsvergadering 4 april 2024

Toelichting effecten jaarrekening 2023

25. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- het programma dienstverlening verder uitvoeren. Er worden ook in 2024 activiteiten uitgevoerd van dit budget. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve);
- het StrategischPersoneelsPlan is een meerjarig proces. Dit budget is onder andere nodig voor verder implementatie van HR21, externe inhuur, kosten voor bijeenkomsten voor de organisatie en overige kosten voor de organisatieontwikkeling. Er worden ook in 2024 activiteiten uitgevoerd van dit budget. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

Toelichting technische correcties

26. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- de ICT kosten worden verdeeld naar de taakvelden waar de werkzaamheden worden uitgevoerd. (zie programmaonderdelen 5.02 lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is en 2.03 Milieu)

- de kosten van de crisisdienst en de sociaal psychiatrische verpleegkundige waren geraamd bij dit programmaonderdeel en moet worden overgezet naar programmaonderdeel 3.02 Sociale Voorzieningen.

Toelichting autonome ontwikkelingen

27. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- wetgeving verplicht de gemeente toegankelijke e-diensten (e-formulieren) te leveren;
- voor continuïteit van de bezetting en de werkzaamheden wordt er vaker ingehuurd;
- er zijn hogere kosten voor het woon- werk verkeer;
- de actualisatie van de kapitaallasten (zie het overzicht stand van zaken kredieten);
- het uitbesteden van de fiscale controle;
- het uitbesteden van betrouwbare Geo informatie;
- de kosten van een voormalig personeelslid.

Daarentegen verlagen de lasten door de volgende mutaties:

- voor de kosten van de RVU is een voorziening getroffen waardoor de jaarlijkse lasten uit de begroting kunnen worden gehaald;
- overstappen op eigen risicodragerschap dit betekent dat de gemeente als werkgeven vertrekt bij het UWV en de lasten voor de toekomstige uitkeringen zelf draagt. Hierdoor wordt er geen premie meer betaald aan de belastingdienst.

Toelichting nieuw beleid

28. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- het verplicht streng beveiligen van de IT-systemen vereist actieve bewaking van ons netwerk;
- wetgeving verplicht de gemeente het actief beschermen van alle door medewerkers gebruikte apparatuur;
- wetgeving verplicht de gemeente de informatie over onze producten te allen tijde actueel en in duidelijke taal aan te bieden.

Toelichting bezuinigingen

29. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- besparing als gevolg van een nieuw energiecontract;
- het opzeggen van de abonnementen voor vakliteratuur vanaf 2025.

7. Vennootschapsbelasting

Geen mutaties.

8. Onvoorzien

Geen Mutaties

9. Reserves

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2024			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
Geraamd resultaat vóór VJN*	2.100	669	1.431-	649	638	589
Effecten jaarrekening 2023	-	512	512	-	-	-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
30 0.101 Mutaties algemene reserve	-	512	512	-	-	-
Totaal mutaties VJN	-	512	512	-	-	-
Geraamd resultaat na VJN	2.100	1.181	919-	649	638	589

* stand tot en met raadsvergadering 4 april 2024

Toelichting effecten jaarrekening 2023

30. Programmaonderdeel 9.01 Reserves

De onttrekkingen uit de algemene reserve betreffen de overhevelingsvoorstellen zoals deze in de jaarrekening zijn aangegeven. Een korte omschrijving waar onderstaande mutaties betrekking op hebben:

- Stimuleren toerisme (zie programmaonderdeel 1.02 economie en toerisme);
- Opstartkosten voor de invoering van de omgevingswet (zie programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen);
- Verkeersmaatregelen collegeprogramma en herinrichting Marken (zie programmaonderdeel 2.01 Verkeer vervoer en waterstaat);
- Uitvoeren energiebesparingsprogramma (zie programmaonderdeel 2.03 Milieu)
- Sloopkosten Verwondering (zie programmaonderdeel 3.01 Onderwijs);
- Pilot buurtgezinnen uitgesteld (zie programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen);
- Gezamenlijke visie en samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland (zie programmaonderdeel 4.01 Bestuur);
- Programma dienstverlening (zie programmaonderdeel 6.01 Overhead);
- Strategisch Personeelsplan (zie programmaonderdeel 6.01 Overhead);

III. Begroting 2023-2026

Hieronder een overzicht van de begroting voor het jaar 2024 en de meerjarenraming voor de drie daarop volgende jaren na verwerking van de hiervoor in hoofdstuk II voorgestelde actualisatie.

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel (bedrag x € 1000)	Begroting 2024			Meerjarenraming		
		Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
1.	Ruimtelijk domein	8.462	6.349	2.112-	4.325-	4.322-	4.049-
1.01	Veiligheid	2.786	27	2.759-	2.765-	2.763-	2.762-
1.02	Economie en toerisme	329	28	300-	251-	248-	245-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	5.347	6.294	946	1.310-	1.311-	1.041-
2.	Openbaar domein	11.869	5.537	6.333-	6.296-	6.026-	6.145-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.476	1.275	3.201-	3.264-	3.231-	3.222-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	3.455	460	2.995-	3.165-	2.786-	2.894-
2.03	Milieu	3.939	3.802	137-	133	9-	28-
3.	Sociaal domein	25.584	9.703	15.881-	15.732-	15.356-	15.352-
3.01	Onderwijs	1.813	176	1.637-	1.572-	1.496-	1.429-
3.02	Sociale voorzieningen	22.599	9.371	13.228-	13.156-	12.865-	12.904-
3.03	Volksgezondheid	1.172	156	1.016-	1.004-	995-	1.019-
4.	Bestuur	2.187	262	1.925-	1.906-	1.890-	1.893-
4.01	Bestuur	2.187	262	1.925-	1.906-	1.890-	1.893-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	362	36.853	36.491	37.469	34.967	35.191
5.01	Dividend	4	140	136	136	135	135
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	354	5.676	5.322	5.322	5.322	5.322
5.03	Algemene uitkering	-	30.908	30.908	31.736	29.338	29.718
5.04	Saldo van financieringsfunctie	1.104	129	975-	73-	29-	305-
5.05	Overige dekkingsmiddelen	1.101-	-	1.101	349	202	321
6.	Overhead	9.169	57	9.112-	8.792-	8.791-	8.803-
6.01	Overhead	9.169	57	9.112-	8.792-	8.791-	8.803-
7.	Vennootschapsbelasting	2	-	2-	2-	2-	2-
7.01	Vennootschapsbelasting	2	-	2-	2-	2-	2-

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel (bedrag x € 1000)	Begroting 2024			Meerjarenraming		
		Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027
8.	Onvoorzien	50	-	50-	50-	50-	50-
8.01	Onvoorzien	50	-	50-	50-	50-	50-
	Totaal saldo baten en lasten	57.686	58.761	1.075	365	1.470-	1.102-
9.	Reserves	2.100	1.181	919-	649	638	589
0.101	Mutaties algemene reserve	2.100	562	1.538-	630	-	-
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	50	50	50	50	50
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	1	1	1	1	1
0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	-	162	162	122	122	122
0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	-	9	9	9	-	-
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	36	36	36	36	36
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	150	150	150	150	150
0.114	Mutaties reserve kapitaallasten IV Plan	-	211	211	211	211	163
0.121	Mutaties reserve kapitaallasten 2e SDOB veld	-	-	-	560-	68	66
	Geraamd resultaat	59.786	59.942	156	1.015	832-	513-

IV. Stand van zaken kredieten

Omschrijving lopende kredieten (bedrag x € 1.000)	start afschr	afschr termijn	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed 2024	Besteed t/m 2024	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2024	Waardevermeerd. & waardevermind. 2024	Afschr. 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Toegerekende rente 2024	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026	Kapitaal-lasten 2027
Programma 1. Ruimtelijk domein				67	-	-	67	-	67	-	67	-	-	7	7	7
Duurzaamheid brandweerkazerne Ilpendam	2025	10	ecn	67	-	-	67	-	67	-	67	-	-	7	7	7
Programma 2. Openbaar domein				4.170	296	44.686	3.480	707	3.404	73	4.038	5	78	458	455	452
Voorbereiding bouw sporthal Marijkeveld	2024	5	imm	750	15	202	563	163	554	37	679	1	39	153	152	151
Aanschaf minicontainers 2022	2025	10	ecn	71	7	7	71	-	71	-	71	-	-	8	8	8
Ondergrondse restafval containers 2022	2024	10	ecn	36	45	46	35	1	35	0	36	0	0	4	4	4
Kademuur Zereiderpad (Marken)	2024	40	mn	275	175	225	225	49	225	1	272	0	2	9	9	9
Ondergrondse restafval containers 2023	2024	10	ecn	36	-	20-	57	20-	33	-	13	0-	0-	1	1	1
Aanleg atletiekveld 2023	2024	20	ecn	320	-	278	42	278	42	14	306	2	16	18	18	18
Aanpassing afvalinzameling binnenstad Monnickendam	2024	10	ecn	225	-	194	31	193	31	19	204	1	21	24	24	24
Aanschaf minicontainers 2024	2025	10	ecn	76	-	-	76	-	76	-	76	-	-	8	8	8
Ondergrondse restafval containers 2024	2025	10	ecn	37	2	2	37	-	37	-	37	-	-	4	4	4
Ondergrondse wijkcontainers	2025	10	ecn	30	-	-	30	-	30	-	30	-	-	3	3	3
Voertuig Vliegende keep	2025	7	ecn	52	-	-	52	-	52	-	52	-	-	8	8	8
Voertuig Koppel civiel 1	2025	7	ecn	100	-	-	100	-	100	-	100	-	-	15	15	15
Voertuig Koppel civiel 2	2025	7	ecn	100	-	-	100	-	100	-	100	-	-	15	15	15
Voertuig Service team	2025	7	ecn	52	-	-	52	-	52	-	52	-	-	8	8	8
Maaier (werktuigdrager)	2025	7	ecn	150	-	-	150	-	150	-	150	-	-	22	22	22
Bus	2025	7	ecn	66	-	-	66	-	66	-	66	-	-	10	10	10
Vervanging Wilhelminabrug	2024	50	mn	160	44	43.744	160	44	116	1	159	0	1	4	4	4
2e Kunstgrasveld SDOB ondergrond	2025	20	ecn	200	3	3	200	-	200	-	200	-	-	11	11	11
2e Kunstgrasveld SDOB topklaag	2025	10	ecn	400	-	-	400	-	400	-	400	-	-	43	43	42
Fietspad Oudelandsdijkje	2025	30	ecn	79	-	-	79	-	79	-	79	-	-	3	3	3
Vervanging topklaag kunstgrasveld Monnickendam	2025	12	ecn	248	1	1	248	-	248	-	248	-	-	22	22	22
Vervanging topklaag kunstgrasveld BiW	2025	12	ecn	224	1	1	224	-	224	-	224	-	-	20	20	20
Vervanging topklaag kunstgrasveld Ilpendam	2025	12	ecn	229	1	1	229	-	229	-	229	-	-	21	21	20
Vervanging topklaag kunstgrasveld Marken	2025	12	ecn	253	1	1	253	-	253	-	253	-	-	23	23	23
Programma 3. Sociaal domein				4.252	560	2.773	2.038	2.214	2.038	54	4.198	15	70	136	135	134
Nieuwbouw De Verwondering	2024	40	ecn	2.952	-	2.178	774	2.178	774	54	2.898	15	70	94	94	93
Verenigingsgebouw Galgeriet	2025	40	ecn	1.300	560	596	1.264	36	1.264	-	1.300	-	-	42	41	41
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen				147	37	147	37	110	73	-	183	1	1	1	2	2
Aandelen InWest Regio B.V.	n.v.t.		fin	147	37	147	37	110	73	-	183	1	1	1	2	2
Programma 6. Overhead				2.088	100	875	1.312	722	1.312	155	1.879	5	160	431	428	425
IV Plan Optim. digit. dienst&proc. team Samenlev	2024	5	ecn	95	-	66	29	54	29	13	70	0	14	19	19	19
IV Plan Optim. digit. dienst&proc team Realisatie	2024	5	ecn	85	3	73	16	64	16	14	65	0	14	17	17	17
IV Plan Optim. digit. dienst&proc. team Bedrijfsv	2024	5	ecn	75	-	59	16	50	16	12	55	0	12	15	15	15
ICT Bedrijfsvoering	2023	5	ecn	213	-	145	68	118	68	29	157	1	30	44	43	43
IV ontwikkeling organisatie	2024	5	ecn	645	79	494	230	415	230	83	562	3	86	133	132	131
ICT ontwikkeling 2024	2025	5	ecn	60	-	-	60	-	60	-	60	-	-	12	12	12
Investerings Wet open overheid 2024	2025	5	ecn	111	14	14	111	-	111	-	111	-	-	23	23	23
Investerings IV 2024	2025	5	ecn	725	4	4	725	-	725	-	725	-	-	150	149	148
Wet open Overheid	2025	5	ecn	79	-	21	58	21	58	4	74	0	4	16	16	16
Totaal van de lopende kredieten				10.723	211	649	6.934	3.753	6.894	282	10.364	26	309	1.033	1.026	1.020

Omschrijving toekomstige kredieten (bedrag x € 1.000)	start afschr	afschr ter-mijn	Soort activa	Bedrag krediet	Boekwaarde 01-01-2024	Kapitaal- lasten 2024	Kapitaal- lasten 2025	Kapitaal- lasten 2026	Kapitaal- lasten 2027
Programma 2. Openbaar domein				20.083	-	-	-	55	136
Bouw sporthal Marijkeveld	2028	40	ecn	17.800	-	-	-	-	-
Duurzaamheid sporthal Marijkeveld	2028	40	ecn	1.400	-	-	-	-	-
Ondergrondse restafval containers 2025	2026	10	ecn	38	-	-	-	4	4
Personenauto 1	2026	7	ecn	33	-	-	-	7	7
Personenauto 2	2026	7	ecn	33	-	-	-	7	7
Personenauto 3	2026	7	ecn	33	-	-	-	7	7
Voertuig Koppel groen 1	2026	7	ecn	50	-	-	-	7	7
Voertuig Koppel groen 2	2026	7	ecn	50	-	-	-	7	7
Voertuig Koppel groen 3	2026	7	ecn	50	-	-	-	7	7
Voertuig Koppel groen 4	2026	7	ecn	50	-	-	-	7	7
Maaier Torro	2027	7	ecn	120	-	-	-	-	18
Veegwagen	2027	7	ecn	185	-	-	-	-	28
Tractor	2027	7	ecn	65	-	-	-	-	10
Voertuig Koppelbomen	2027	7	ecn	175	-	-	-	-	26
Programma 6. Overhead				632	-	-	-	108	130
Investerings Wet open overheid 2025	2026	5	ecn	111	-	-	-	23	23
Investerings Wet open overheid 2026	2027	5	ecn	111	-	-	-	-	23
Investerings IV 2025	2026	5	ecn	350	-	-	-	72	72
ICT ontwikkeling 2025	2026	5	ecn	60	-	-	-	12	12
Totaal van de toekomstige kredieten				20.715	-	-	-	163	266

Ten opzichte van de begroting 2024 zijn de volgende kredieten gewijzigd:

Afgesloten kredieten

- Adaptieve wegafsluiting Hofbrug Ilpendam (AFA)
- Aanschaf minicontainers 2023
- Aanschaf tractiemiddelen 2023 vrachtwagen 60-BVZ-1
- Aanschaf tractiemiddelen 2023 maaier John Deere
- Verbouwing Van Randwijck Sebastianus
- Eerste inrichting Blauwe Ster
- Duurzaamheid gemeentehuis Pierebaan
- Bouw brede school Broek in Waterland 2020
- Voorbereiding bouw milieustraat
- IV Plan Optimalisatie digitalisering dienstverlening & processen team Ruimte
- ICT ontwikkeling 2023
- Snipperaanhanger

Geopende kredieten

- Fietspad Oudelandsdijkje

V. Kaders voor de begroting 2025

Inleiding

In deze Voorjaarsnota zijn de actuele ontwikkelingen meerjarig opgenomen en gelden als uitgangspunt voor het opstellen van de (meerjaren)begroting 2025. Naar aanleiding van de cijfers van de meicirculaire zal bij het opstellen van de begroting nader worden gekeken naar de ontwikkelingen en de eventueel nodige bezuinigingen.

In dit hoofdstuk treft u een overzicht aan van de uitgangspunten die gebruikt worden bij het opstellen van de (meerjaren)begroting 2025 en de financiële gevolgen hiervan.

Ontwikkelingen

Op een aantal ontwikkelingen kan de gemeente geen of slechts een zeer beperkte invloed uitoefenen. Hiertoe rekenen wij de ontwikkeling van het gemeentefonds en de ontwikkeling van de loonkosten. Op de ontwikkelingen van de overige materiële lasten en de belasting- en legesopbrengsten heeft de gemeente wel invloed. Er kan besloten worden de inflatie op de materiële lasten niet door te voeren of de inflatie hoger of lager vast te stellen.

Effect gemeentefonds

In deze Voorjaarsnota zijn de september en decembercirculaire 2023 verwerkt, de meicirculaire 2024 is nog niet verwerkt omdat bij het opstellen van de Voorjaarsnota de meicirculaire nog niet was verschenen. De meicirculaire wordt meegenomen in de begroting 2025. Hierin wordt dan ook de inflatiecomponent meegenomen.

Ontwikkeling loonkosten

Voor de stijging van de loonkosten gaan wij uit van de CPB loonvoet sector overheid (bron: kerngegevens februari 2024). Deze wordt gesteld op 4,3%.

Stijging van de overige materiële lasten

Voor de stijging van de overige materiële lasten (inclusief subsidies) gaan wij uit van de verwachte CPB index Prijs materiële overheidsconsumptie (bron: kerngegevens februari 2024). De ontwikkeling van de lasten wordt gesteld op 2,2%.

Stijging belasting- en legesopbrengsten

Voor de stijging van de lokale belastingen gaan wij uit van het gewogen gemiddelde van de CPB index Loonvoet sector overheid en de CPB index Prijs materiële overheidsconsumptie (bron: kerngegevens februari 2024). Daarmee wordt de ontwikkeling van de belastinginkomsten in lijn gebracht met de ontwikkeling van de kosten in onze begroting. Dit betekent voor 2024 een stijging van 2,9%.

	2025	2026	2027	2028
Inflatie loonkosten	601.926-	601.926-	601.926-	601.926-
Inflatie overige materiële lasten	642.770-	646.271-	644.708-	644.708-
Inflatie belasting- en leges opbrengsten	163.481	163.481	163.481	163.481

Volgens in het verleden gemaakte afspraken wordt de inflatie jaarlijks in de begroting verwerkt op basis van de voorspelling van het Centraal planbureau (CPB). In het verleden werd hierbij niet gecorrigeerd op basis van de werkelijke inflatie zoals deze achteraf door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gerapporteerd wordt.

Omdat dit in uitzonderlijke situaties tot begrotingsproblemen kan leiden zal deze werkwijze met ingang van de begroting 2026 worden aangepast. De door het CPB voor 2026 voorspelde inflatie voor belastingen en heffingen zal worden gecorrigeerd voor het verschil tussen de voorspelde inflatie voor 2024 (CPB) en de werkelijke inflatie 2024 (CBS). Deze methode: het corrigeren van de inflatie voor de komende begroting op basis van het verschil tussen de verwachte inflatie en de werkelijke inflatie over het afgelopen jaar, zal vanaf de begroting 2026 de nieuwe standaard werkwijze zijn.

VI. Bijlagen

1. Uitvoeringsinformatie 2024-2027

Programmaonderdeel (bedrag x € 1.000)		Taakvelden		Begroting 2024			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	2025	2026	2027
1.	Ruimtelijk domein			8.462	6.349	2.112-	4.325-	4.322-	4.049-
1.01	Veiligheid			2.786	27	2.759-	2.765-	2.763-	2.762-
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.001	-	2.001-	2.007-	2.007-	2.006-
		1.2	Openbare orde en veiligheid	785	27	758-	757-	756-	755-
1.02	Economie en toerisme			329	28	300-	251-	248-	245-
		3.1	Economische ontwikkeling	63	-	63-	52-	52-	52-
		3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-	0-	0-	0-	0-
		3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	19	25	7	9	12	14
		3.41	Economische promotie algemeen	246	3	243-	208-	208-	208-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen			5.347	6.294	946	1.310-	1.311-	1.041-
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.058	3.284	2.226	78	78	78
		8.1	Ruimtelijke ordening	847	51	796-	853-	853-	578-
		8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	-	-	-	-	-
		8.3	Wonen en bouwen	3.443	2.958	485-	534-	536-	541-
2.	Openbaar domein			11.869	5.537	6.333-	6.296-	6.026-	6.145-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat			4.476	1.275	3.201-	3.264-	3.231-	3.222-
		2.1	Verkeer en vervoer	3.708	850	2.858-	2.945-	2.935-	2.950-
		2.2	Parkeren	87	15	71-	71-	71-	71-
		2.3	Recreatieve havens	166	154	12-	21-	20-	18-
		2.4	Economische havens en waterwegen	305	4	300-	307-	307-	307-
		2.5	Openbaar vervoer	23	-	23-	6-	6-	6-
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	188	251	64	86	108	130
2.02	Sport, cultuur en recreatie			3.455	460	2.995-	3.165-	2.786-	2.894-
		5.1	Sportbeleid en activering	292	55	237-	237-	237-	237-
		5.2	Sportaccomodaties	1.009	289	720-	919-	575-	707-
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	161	-	161-	166-	93-	20-
		5.4	Musea	15	-	15-	15-	15-	15-
		5.5	Cultureel erfgoed	132	11	121-	121-	121-	121-
		5.6	Media	304	58	246-	246-	245-	245-
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.543	46	1.497-	1.461-	1.500-	1.550-
2.03	Milieu			3.939	3.802	137-	133	9-	28-
		7.2	Riolering	1.104	1.589	485	485	488	485
		7.3	Afval	2.085	2.213	128	95	46-	62-
		7.4	Milieubeheer	750	-	750-	447-	451-	451-

Programmaonderdeel (bedrag x 1.000)		Taakvelden		Begroting 2024			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	2025	2026	2027
3.	Sociaal domein			25.584	9.703	15.881-	15.732-	15.356-	15.352-
3.01	Onderwijs			1.813	176	1.637-	1.572-	1.496-	1.429-
		4.1	Openbaar basisonderwijs	28	-	28-	28-	28-	28-
		4.2	Onderwijshuisvesting	1.103	77	1.026-	961-	948-	943-
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	682	100	582-	582-	520-	458-
3.02	Sociale voorzieningen			22.599	9.371	13.228-	13.156-	12.865-	12.904-
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.844	4.872	27	982-	986-	985-
		6.2	Wijkteams	652	52	600-	558-	558-	558-
		6.3	Inkomensregelingen	4.315	3.313	1.002-	1.002-	1.002-	1.002-
		6.4	Begeleide participatie	2.011	1.019	993-	987-	987-	987-
		6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	-	-
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	644	75	569-	569-	394-	394-
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-	-	-	-
		6.71a	Hulp bij het huishouden (Wmo)	1.953	-	1.953-	1.853-	1.853-	1.853-
		6.71b	Begeleiding (Wmo)	1.214	-	1.214-	1.214-	1.214-	1.214-
		6.71c	Dagbesteding (Wmo)	582	-	582-	582-	582-	582-
		6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	16	-	16-	16-	16-	16-
		6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-	-
		6.72a	Jeugdhulp begeleiding	230	-	230-	230-	170-	140-
		6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	4.373	40	4.333-	3.952-	3.892-	3.962-
		6.73a	Gezinsgericht	87	-	87-	147-	147-	147-
		6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	1.160	-	1.160-	535-	535-	535-
		6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	82	-	82-	82-	82-	82-
		6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	100	-	100-	100-	100-	100-
		6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-	-
		6.81a	Bescherm wonen (Wmo)	39	-	39-	39-	39-	39-
		6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-
		6.82a	Jeugdbescherming	296	-	296-	309-	309-	309-
3.03	Volksgezondheid	7.1	Volksgezondheid	1.172	156	1.016-	1.004-	995-	1.019-
4.	Bestuur			2.187	262	1.925-	1.906-	1.890-	1.893-
4.01	Bestuur			2.187	262	1.925-	1.906-	1.890-	1.893-
		0.1	Bestuur	1.453	-	1.453-	1.426-	1.417-	1.417-
		0.2	Burgerzaken	734	262	472-	480-	473-	476-
5.	Algemene dekkingsmiddelen			362	36.853	36.491	37.469	34.967	35.191
5.01	Dividend	0.51	Treasury/dividend	4	140	136	136	135	135
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is			354	5.676	5.322	5.322	5.322	5.322
		0.61	OZB woningen	261	3.351	3.090	3.090	3.090	3.090
		0.62	OZB niet-woningen	70	851	781	781	781	781
		0.63	Parkeerbelasting	2	488	486	486	486	486
		0.64	Belastingen overig	15	145	130	130	130	130
		3.42	Economische promotie forensenbelasting	3	33	30	30	30	30
		3.43	Economische promotie toeristenbelasting	4	808	805	805	805	805

Programmaonderdeel (bedrag x 1.000)		Taakvelden		Begroting 2024			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	2025	2026	2027
5.03	Algemene uitkering	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	30.908	30.908	31.736	29.338	29.718
5.04	Saldo van financieringsfunctie	0.52	Treasury/financiering	1.104	129	975-	73-	29-	305-
5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	0.53	Overige algemene dekkingsmiddelen	1.101-	-	1.101	349	202	321
6.	Overhead			9.169	57	9.112-	8.792-	8.791-	8.803-
6.01	Overhead	0.4	Overhead	9.169	57	9.112-	8.792-	8.791-	8.803-
7.	Vennootschapsbelasting			2	-	2-	2-	2-	2-
7.01	Vennootschapsbelasting	0.9	Vennootschapsbelasting	2	-	2-	2-	2-	2-
8.	Onvoorzien			50	-	50-	50-	50-	50-
8.01	Onvoorzien	0.8	Overige baten en lasten	50	-	50-	50-	50-	50-
	Totaal saldo van baten en lasten			57.686	58.761	1.075	365	1.470-	1.102-
9.	Reserves			2.100	1.181	919-	649	638	589
	Reserves			2.100	1.181	919-	649	638	589
0.101	Mutaties algemene reserve	0.101	Mutaties algemene reserve	2.100	562	1.538-	630	-	-
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	50	50	50	50	50
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	1	1	1	1	1
0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	-	162	162	122	122	122
0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	-	9	9	9	-	-
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	36	36	36	36	36
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	150	150	150	150	150
0.114	Mutaties reserve kapitaallasten IV Plan	0.114	Mutaties reserve kapitaallasten IV Plan	-	211	211	211	211	163
0.121	Mutaties reserve kapitaallasten 2e SDOB veld	0.121	Mutaties reserve kapitaallasten 2e SDOB veld	-	-	-	560-	68	66
	Geraamd resultaat			59.786	59.942	156	1.015	832-	513-

2. Lijst met afkortingen

RID	Raadsinformatiedocument
GR	Gemeenschappelijke regeling
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
WAMS	Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein
WOO	Wet Open Overheid
VOGP	Verklaring omtrent gedrag politiegegevens
CDOKE	Capaciteit Decentrale Overheden voor klimaat en energiebeleid
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
CPB	Centraal Plan Bureau

Uitgave:

Gemeente Waterland
Postbus 1000
1140 BA MONNICKENDAM

Bezoekadres:

Pierebaan 3
1141 GV MONNICKENDAM
Telefoon: 0299 - 658585
Telefax: 0299 - 658599

Samenstelling en lay-out:

Team Bedrijfsvoering
Cluster Financiën
e-mail: financieelbeleid@waterland.nl
Telefoon: 0299 - 658561

Voor opmerkingen en/of suggesties met betrekking tot de opbouw, indeling en lay-out kan contact opgenomen worden met het team Financiën.

Voor inhoudelijke vragen kan contact opgenomen worden met de teammanager van het betreffende team of de gemeentelijke voorlichter.